

311097

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 15-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 321
సంచిక 3౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గావ్ గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనుగొనవలసిన మందుగలుగడు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

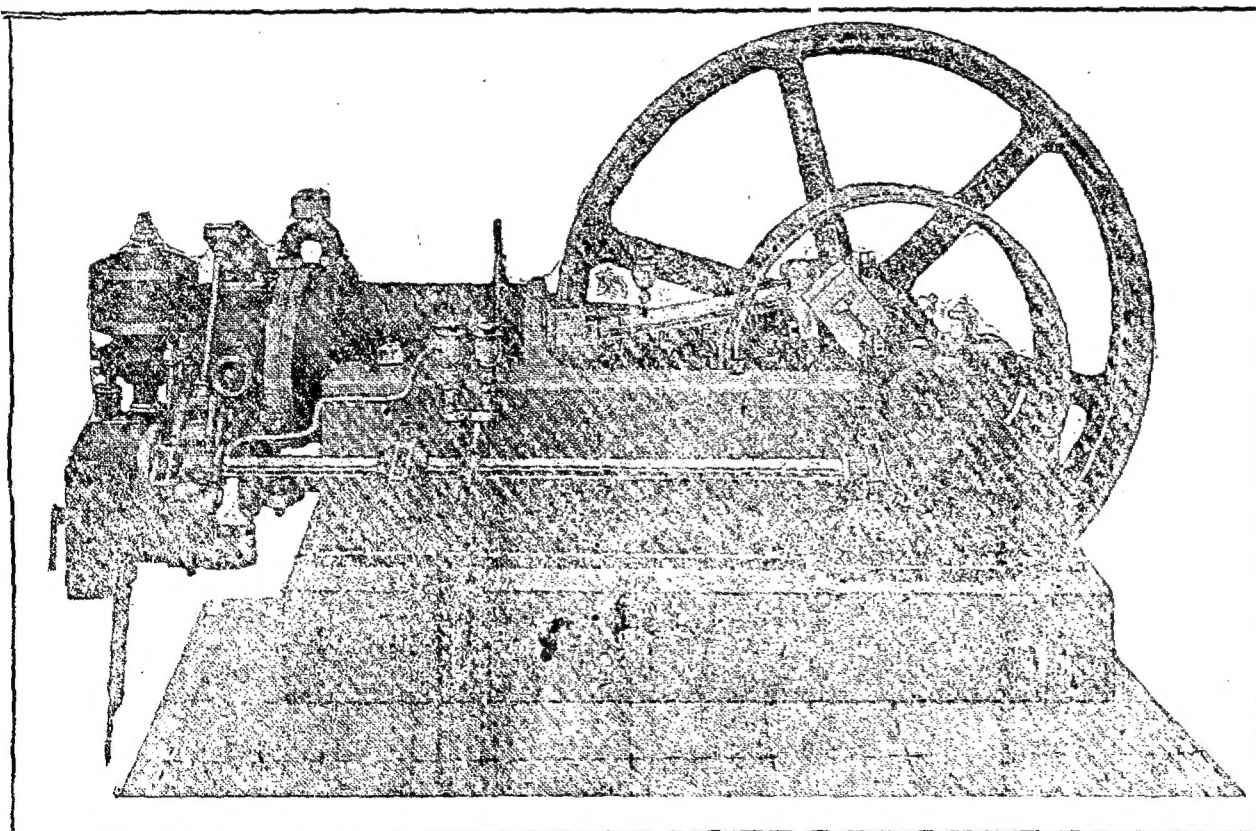
చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

ఫేమస్ “కోలుస్టారింగు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ స్ట్రైప్
ల్ న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
స్టాండులు
రెస్టోరుంగ్
మంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినది. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగను
వేవలై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బురుగుగాను,
టంకరు ఉధిగముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను పడిరించుటకు విశేష శ్రద్ధారతము లక్కరలేదు

సోల్ యేజెంట్సు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెబనాడ్ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:— లండన్ ప్రేడింగుకంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

1926 ఆమృతాంజనము డిపో వారి 1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మహాత్మాగాంధీ, రంగులపటములతో రెండురకములుగా తయారగుచున్నవి. రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్ట్ జిప్సె కము.

మదరాసు - ఆమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి

తొకామయహర కస్తూరిమాతలు

594

విజ్ఞానన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను తొకనీవ చెయ్యమందుంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది మటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావాయుమాత్రము గాక బర్మా, సిలీక్, మలయా, ఫిజి, లాంకా, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరను నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాతలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిశువులు, పకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేథలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసు), పక్షాగ్రాసము, నడుమనొప్పి, ఇత్యాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాదపత్రములో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యొగ్యతాపత్రములు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు చేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్ల రూ. 3-18-0. 25 బుడ్ల రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయును.

అయుర్యేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

నూతనదుకాణము

2283

విలాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్ప్లనేడు

అన్ని జాగాలనుండి పట్టువస్త్రములు వగైరాలు, ప్లానలలు, పట్టులు, పాప్లములు, టన్నులు, స్వదేశీ చెక్కలు, బనీనులు, తయారైన వస్త్రము మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ప్లానలు రెడీమేడ్ వస్త్ర 1 కి ధర రూ 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, M A D R A S

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 8000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకళినింపు, సర్వకళాసంబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలెండరు 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్తజనులు కుద్ధిచేసి భిక్షములు చేయ యూహా ని ఆయుర్యేదవైద్యములు గలవు. తు 1 కి రూ. 500 కిమ్యతుగల భిక్షములుకూడ గలవు. వెల రూ. 1-8-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

2039

"ఎరాస్మిక్" అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును.

2

మహమ్మదీయ పత్రికాభిప్రాయములు

ఇబ్ని సాదుగారు 'హిస్టోరిలో' తమ ప్రభుత్వరంధ్రము నందు అందరిని క్షమించినట్లును, కోర్టులో విచారణకు మిగిలి యున్నవారిని విడుదలచేసినట్లును ప్రకటించెనని జడ్జివార్త చెబుచున్నది. దీనిపై 'మెడినా' యనుపత్రిక విమర్శించుచు యిట్లు దెలిపెను. అనేకవేల యేండ్లక్రిందట ఇబ్రహీము కురుడు యూసుఫు ప్రవక్తయు, పిమ్మట 1800 ఏండ్లక్రిందట మహమ్మదు ప్రవక్తయు నిట్లు జనులెల్లరిని క్షమించినట్లై ప్రకటించి యుండిరి. నేడు ఇబ్ని సాదుగారు వారి ననుసరించిరి.

కేమలుగారి యావజ్జీవపు అధ్యక్షత

ముస్తాఫా కేమలుపాషాగారు టర్కీదేశమునకు ఆసాధారణవేతనందులకై వారిని యావజ్జీవము అధ్యక్షునిగా నుండగోరవలెనని టర్కీలో యత్నములు జరుగుచున్నవి. టర్కీ ఎస్సెంబ్లీసభవారి కొక విన్నపమందిరి. టర్కీపత్రికలు యీవిధ యమును చర్చించుచు ముఖ్యముగ రెండుఅంశముల నిర్ధరింపవలెనని చెల్పుచున్నవి. ప్రస్తుతపు శాసనసభకు యీమార్పుచేయు అధికారముగలదా? ఇబ్దుగోరినను కేమలుపాషాగారు అంగీకరింతురా యని సందేహములు గలవు. ఈసభ కట్టి అధికారము లేదు. ఇంక కేమలుపాషాగారు స్వయముగా ఎన్నికకు నిలచి రెండుమాడుసార్లులే నను విజయము గాంచవచ్చును. అట్టివారిని యావజ్జీవము అధ్యక్షులుగ నియమించుట గౌరవించుట కాశేరదు. కావున కేమలుపాషాగారు నిరాకరింతురనియే తలంపవచ్చును.

పెర్షియాలో నూతనరాజ్యము

సర్దారు రిజకుఖానుగారు రాజ్యమునకు వచ్చినప్పటినుండి 'పెర్షియా'లో నూతనయుగ మేర్పడినవని చెప్పవచ్చును. క్రొత్త రాజుగారు ఆర్థిక మతవిషయములందు మార్పుల నూచించుచు ప్రకటించిరి. పెర్షియాకు నిబంధనల ననుకరించుట ప్రజలసౌఖ్యాభివృద్ధికై పాటుబడుట తన ముఖ్యధర్మములని నుడిచెను. 'పెర్షియా'లో నర్తక్యపు ప్రభుత్వముతోజా లంతరించినవి. వైసదెల్విన ధర్మముల రెంటి ననుసరించుటచే ప్రజల సౌఖ్యాభివృద్ధి కలుగ గలదు. భోజనపదార్థముల ధర తగ్గించుటకై ఆధిక రాబడి విని యోగింపబడును. త్రాగుడు దురాచారము ఇస్లాము మతవిరుద్ధముగావున సారాదుకాణము లన్నింటిని మూయించి, యిక్ముం దు త్రాగుబోతు లగపడినచో ఎవరైనను అరెస్టుచేసి శిక్షింపవలెనని రాజుగారు ఉద్ఘోషించిరి.

షియా సున్నీ తగవు

ఇండియాలో హిందూ మహమ్మదీయతగవు లెట్లున్నచో ఆఫ్ గనిసానమునందు షియా సున్నీ కాలకు తగవు లున్నవి. అమీరు అమనుల్లాఖానుగారు కాండహార్ మసీదులో బోధ చేయుచు మహమ్మదీయలలోనే యిట్లు భేదములు పెట్టుకొనుచు పోరాడినచో ఇస్లాముమతమును స్వయముగ చంపినవారగుదురని కండ్ల నీరు లెట్టుచు చెప్పిరి. మానవులలో బ్రాత్యభావమే బౌద్ధత్యేపదవి నొసంగును. అట్టి ప్రేమభారమునకై యెల్లరు ప్రయత్నించవలెనని ఆయన ప్రోత్సహించిరి.

స్తీము బోయిలర్లకు

588

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

ను వాడుడు, దీనిని క్షుణ్ణ మునివట్టు బోయిలర్లలోపలి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల ప్లేటుకు త్రుప్తు వగైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక ప్లేటుపైని గుంటలు పడనివ్వకుండా బోయిలర్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కొ,

12, లంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

సక్సన్ దంతచూరము-పల్ల వ్యాధులకు

మంచి బౌషధము. 1 దజను రూ 1-4-0. (1153)

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

నెం. 1 అలంగా తుప్పిలివీధి తిరువల్లి క్షే. నగరము.

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

మార్చి 2-వ తేదీన కూడును

(వ్యక్తియ విలేజ్)

నాగపూర్ము, జనవరి 18:—మధ్యపరగణాల శాసనసభ మార్చి 2 వ తేదీన తిరిగి సమావేశ మగునని తెలియుచున్నది.

యం. హెచ్. షేరన్ గారు

రంగూను, జనవరి 18:—గవర్నరుగారు ఫెర్లప్సిటింగ్ యుగారిని తమకు కార్యదర్శిగా నిర్వాహించెనని, కాప్టనుగాంగుల మార్చిలో ఇంక్లాండు వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

గొప్పచర్చ జరుగనున్నది

యూనివర్సిటీ యాజమాన్యపు టిఫికారము విషయమై చర్చించుటకు యేర్పాటుచేయబడిన 28, 29వ తేదీలలో ప్రాముఖ్యముగ చర్చజరుగునని ఎదురు చూచుచున్నాము. పాట్నా యూనివర్సిటీ నెలలు ఇకముందు యూనివర్సిటీ ఏవిధముగా నుండుననిపించి, ఎట్లు ఉన్నతవిద్యను పరిపాలించవలసినదియు వీనిని సరించి ఇచ్చివదిలించు అంగీకరించ వలసినదని గవర్నరు మొంటును అడుగును యే. నుల్లానుగారు పాట్నా యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్సలరుగారు ఉపపాదించుదురు. రాయబాదరు ద్వారక శాఖగారు తరువాత 2 తీర్మానములను ఉపపాదించుదురు. మొదటిది. పాట్నాలోనున్న శాలేజీలను యూనివర్సిటీ అధికారములోనికి తీసుకరావలయుననియు రెండవది పాట్నా యూనివర్సిటీ చట్టమునకు సవరణ. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వము

మంత్రిలకు ఉద్యోగనియామకము

లక్నో, జనవరి 18:—సంయుక్త రాష్ట్రములందు ముగ్గురు మంత్రిలును ఈవిధముగా వివిధశాఖలను చూచెదరు. రాజే శ్వరబలిగారు, విద్య, ఆరోగ్యము, వైద్యము, గర్భిణులు, పుష్కక ఖాండాగారములు, వివిధచిత్రపట ప్రదర్శనశాలలు, యాత్రాస్థానములు ఆహార పదార్థములకును మంత్రిత్వము వహించును. కున్వారు రాజేంద్రసింగుగారు పరిశ్రమలు, వ్యవసాయము, సహకారసంఘములు, కైన్సా, పశువైద్యము, చేపపరిశ్రమలను చూచుచుంట్రి. నవాబు యూసఫ్ గారు స్వపరిపాలనాశాఖ, రైజన్రీషనరీ పబ్లికేషన్లను చూచుదురు. (ఆ. ప్రె.)

స్టీల్స్ నెట్ వెటి

2266

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింతవరకు దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నరు మొంటు కలెక్టరుగారిచే రోమన్ మినిస్ట్రీ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రము వచ్చినది. "నా గడ్డనునందు గడ్డయుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ బ్రాహ్మణమును వాడితిని. గడ్డ పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి." 2268 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

లోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

వైన్ యింకు

ఫౌక్ టెకావేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గుటకు వైన్ యింకును వాడుదు. ప్రతివోటను దొరకును, వివరము లిట్లు వ్రాయుదు. 2478

వైన్ యింకువర్కు, లిమిటెడ్, బెబ్బనాడ.

24 గంటలలో అద్భుతమైనగుణము ఇవ్వబడును

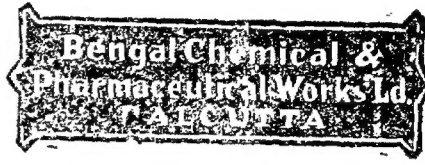

తామరమందు:—అన్ని రకముల తామర, చాకలిగుడ్డచెగలుగు గజ్జి, మరియితరవర్ణవ్యాధులు. తక్షణమే మరుగును. తేలుకాటుకు అమోఘమైనవివారికి. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-8-0. అమరావతీ ఏజన్సీ, పార్కలెను, మద్రాసు.

ఓషధులచే చేయుబడిన దంతచూరము

ప్రతిరోజు దంతముల కువయోంచుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును, నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును. శ్వాసము విడుచునప్పుడు నువాసనగా నుండును. డబ్బా 1-కి ధర రూ 0-6-0.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెక్ రోడ్, బ్రాహ్మారు

చే రెన్:- లాల్ బజ్జిరాం 1686

ఈ నడుమ వెలువడిన నందేర్నర పత్రిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది. మొదటి నెలలలో "లక్ష్మి" రమారమి రూ 4,00,000 లకు పాలనీలు పూర్తియైనవి.

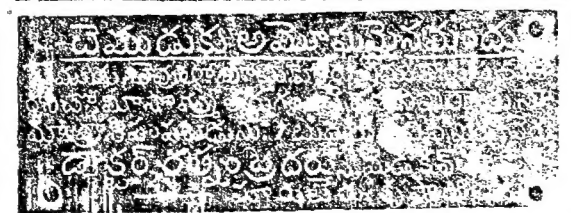
26-10-25 తేదీన జయవేద కలకత్తా "ఫార్వర్డు" పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మి) లెఖన ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును చూచుటగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెలితి చేరిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాటగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చనచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి కనిపదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తమైన ఈ దిశవ విలాసమునకు వ్రాయుదు.

- (1) కె.సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, బ్రాహ్మారు. (2) లోకల్ అడ్వైజరు, మె. 16, సుంకుగూడు, చెట్టివీధి, మద్రాసు. (3) చీఫ్ ఏజెంట్లు:—తిరుచునాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

హిందూమత ప్రచారక గ్రంథములు

ఏప్రిల్ వరకు తగ్గింపబడిన వెల రు 1-8-0 బ్ర॥ ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కోట్ల సం॥ పూర్వము హిందూ మతము కలదని తెలియు గణిత మేదో, ప్రతిపదార్థమున దేవుడెటుల నిండియుండెనో, అతడు త్రిమా రులగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేలనో, ఒడకెని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదమేల లేదో, బ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో వారవనినాడు లా జన్మమున బ్రాహ్మణులెట్లుయిరో ద్రావడి పంచవతుల వరించుటయు కర్మనిగోరి పతివ్రతయుగుటయు కుంతివ్యభిచరించి సంతతి బహులుయరు నెటుల ధర్మమో శాస్త్రముం జూపి యొప్పించు గ్రంథములు "మతేంద్ర మతేంద్రం మతేంద్ర భగవత్తత్వం భగవత్పూజ (0-3-0 చొ) మతేంద్రజం భగవత్ప్రీడ అమావాస్య భగవత్ భగవద్ధ్యానం (0-2-0 చొ) మతేంద్రభక్తు 0-5-0" అని పదికలవు.

హిందూమత ప్రచారక సంఘము కొల్కాత, గోవావారికిల్లా.

నాయకురాలు

(వల్నాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

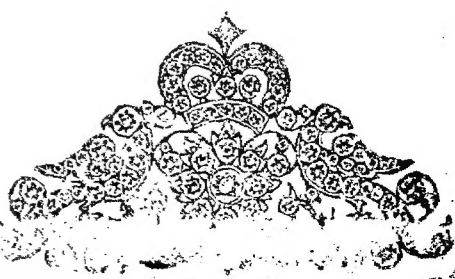
చరిత్రాత్మకముగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనపద్ధిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలుపాటలు గలవు. ఉన్న వ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుచు, మంచివైందు. ఛెడర్ వెట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు 1-0-0 వలయుచున్నది:—ఉన్న వ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అవి వ్రాయవలయును.

రోమ హరి చప్పి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భక్త్యును నీతితో కలిపి వర్ణించిన నోయములు రెండు నిమిషములలో మొనలంటి రాణిపోవును. చీమిలన చిగ్గి నాగు పెక్కను. మంటయొందును. నోయములు రాణిపోవును. అన్ని తాంజనం దివో, మంగళము, బ్రాహ్మణులు

మా కా తా దారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు మావద్ద సవరణగాను సీమవెండి, మేలైన వుద్వర్ణరంగులు, మొదటితరము పట్ల, పంపులు, ముచ్చింపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మెడవెయినులు, బుడ్డాణములు వెంకట, నాగవర్ణము, మల్లె మొగ్గులు, జడబిళ్ల, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కంపుఅడ్డెగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు, బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, మట్టుగొలుసులు, యాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణిలు, పలవిధ వేడుక సామానులు యివి, యివి యననేల ముచ్చింక ఒక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరుచ్చిన వెంట తయారుచేసి యిచ్చెనుము ఒకసారి మా నమృతమును పరిశీలింపుడు. నెలల పర్యంతం చెనాబాబుగోడు, ప్రవాహం

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

హాపుంటురోడ్డు, మద్రాసు.

12-1-26 మంగళవారమునుండి 15-1-26 శుక్రవారమువరకు

సెల్జు నిక్ సెన్సేషన్ డ్రామా

"తాను మాస్కరేడ్"

ఎక్స్ట్రా జె. మంటాగో నావలులోనిది

క్రొను థియేటరు

9-1-26 శనివారమునుండి 15-1-26 శుక్రవారమువరకు

ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, 9-30 గం

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం

ప్రత్యేక మాటి నిగలదు

మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్

సత్య హరిశ్చంద్రుడు

ప్రదర్శించును. హిందూదేశ నాటకములన్నిటికంటెను ముప్రథమి చెందినది. ఇదే కథనుండి ఇది వ్రాయబడినది.

మిక్కిలి అందమైన "మిస్ సవరియా"

ప్రధాన కథా నాయకురాలు

శ్రీ లక్ష్మీ ౧౦౦౦ అడుగుల పొడవుగల 5 రీల్స్ గలది
కార్టిఖాన్ లెవ్ "సన్నివేశ" లో గలది 8 రీల్స్ గల హాస్యము

ప్రకటన

శ్రీ కనకదుర్గా వికాప్రైజ్ చీటి - పెదనందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక

తేదినగాని చీట్లు తీయబడవు. ఆ ఉద్యమము ఆపడ

మైనది. చీట్లు కొన్నవారు వారిచీట్లను ఈ దిగువ

సంతకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపినపక్షం వారు

కల్పించిన సొమ్ము తిరిగి వాళ్ళనుచేయుటకు సిద్ధముగ

నున్నాము. తుమ్మల కనకయ్య చౌదరి,

పెదనందిపాడు. ప్రజ్వర.

ప్రకటన

7-1-1924 వ తేదీగల క్రయకంట్రాక్టు ననుసరించి మాక్

లంటుకు, బెజవాడ కాపురస్తులు శ్రీ శివలెంక కొట్లయ్యగారు

హాప్టెంకొల్లోకి మిషన్ వారియొక్క హైదరాబాదు డియో

కొన్ బిషప్ గారి వద్దనుండి సదరు మిషన్ తాలూకు బెజవాడ గ్రా

మము నందలి డి.నం. 137 రులోని య. 4-42 కెంటర్ల భూమిని రు.

500/-లకు క్రయమునబొంది సదరు క్రయధనము మింజుమరె

2 ఫాలవార్ గా మాక్లయంటు రు. 850/-లు చెల్లించియుండుటయె

గాక, సదరుమిషనుకు వికార్ జవరత్ గారయిన ఫాదర్ పెజోనీ

గారికిరకమైన క్రయదస్తావేజు వ్రాయుటకు రు. 150/-లు విలువ

గల దస్తావేజు మాక్లయంటు లెనసొమ్ముతో కొనియున్నాడు.

ఇందుకు మిక్ల తా క్రయ ధనం రు. 5750/-లు మాక్లయంటు సిద్ధము

చేసి యాచివారు. క్రయదస్తావేజును వ్రాయించుకొనుటకు మా

క్లయంటు కామకొనియుండి సదరు మిషనువారియొక్క సంఘ

సర్వమును ప్రకారము విషయయొక్క స్థిరాస్తులను విక్రయం

చుటకు ఆర్డరు ఇవ్వడం మాక్లయంటుగారికి తెలియజేసిన వెంటనే

క్రయదస్తావేజు ముసాయిదాను మాక్లయంటుగారు వ్రాయించి

పంపెనని మిషనువారికి మాక్లయంటుగారు తెలియజేసి యు

న్నాడు. ఇప్పుడు మాక్లయంటుగారికి అనుమతముగల కొందరి

గుర్తులహావలన ఫాదరు పెజోనీగారు యాక్రయభూమిని యిత

రులకు విక్రయించ దలచినట్లు మాక్లయంటుగారికి తెలియవచ్చి

నది.

మాక్లయంటుగారితో సదరు మిషనువారు చేసియున్న

క్రయకంట్రాక్టు అనుబంధం నున్నందున క్రయభూమిని యితరు

లకు విక్రయించుటకు మిషనువారి కేవిధమయిన ఆధికారము లే

దు. కావున యీ భూమిని కొనువారు మాక్లయంటుగారి కం

ట్రాక్టు లోబడి యుండవలసిన వారును స్పష్టపడవలసిన వారును

అగువారిని యిందుమూలముగ తెలియజేయడ మయినది.

కోటకామరాజు,

బి.యె., బి.యె., పకిలు, బెజవాడ 12-1-1926.

వైటు కౌన్సిలు

నియామకములు పూర్తియైనవి

శ్రీ, జనవరి 14:—అధికార అధికారేతర పథ్యులను

గనపరు కేరలు నియమించుటతో వైటుకౌన్సిలు సభానిర్మా

ణము పూర్తియైనది. ఈదిగువ యేడుగురును అధికారేతర పథ్యు

లుగా నియమింపబడిరి:—కె. సి. రాయ, సర్ దివేంద్రాచారి,

రాజాహర్షంసింగు, నగార్ చరణ్ చిత్ సింగు, మేజర్ సవాబు

అహ్మద్ ఖాన్, (హాఫీ) రాజా వవాజ్ ఆలీ (అక్బరుపూరు

(సంయుక్త రాష్ట్రములు) బర్హాన్ మహారాజగారు. వీరిలో

మొదటి యేడుగురు నిధివరకు సభాలోనివారే. వీరందఱు ప్రతినిధి

జి. యస్. ఖవ్వేగారు. నియమింపబడిన అధికారపథ్యులు:—

ఫిలు మాగ్నల్ సర్ విలియం బర్నెట్ వుడ్ల, సర్ మహమ్మదు

హుస్సేన్, యస్. ఆర్. దాసు, జె. కే. రావు, జెనరలు

మెక్వార్టర్, ఏ. సి. మెక్వార్టర్, వి. హెచ్. లె. డి. టి.

చాక్లింగ్, జె. పి. థామస్, ఇ. ఆర్. ఆబట్టు, హాల్బుక్

(హంబాయి) విమర్స్ (కెం గా లు) పం. డి. త

హ్యూస్ విమర్స్ మి. (సం. రా), దివాన్ లేక్ చంద (పంజా

బు) జతార్ (రాష్ట్రములు), హుబాక్ (బీహారు) గార్లు. మద

రాసునుండి అధికారపథ్యులందఱు నియమింపబడవలసియున్నది.

(అ. ప్రె.)

హామిల్టన్ గారు

శ్రీ, జనవరి 13:—హామిల్టన్ యూనివర్సిటీలో డిగ్రీ

క పంజాబునా మన్న హామిల్టన్ గారు రహస్యగ్రామ విలియం

గారిపానము చేసినందున రనువార్త సత్యమైనదని అసాధ్య

యేటేను (వెస్టువారికి రూ. 5000 తెలియవచ్చినది. (అ. ప్రె.)

మేనార్డుగారు ఇంకాను 6 నెలలు పనియందు

యుండురు

సార్వభౌమని యజ్ఞ

పంజాబు గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యుడైన

మేనార్డుగారికి ఇంకను ఆరునెలలు ఉద్యోగము నందుటకు సా

ర్వభౌమము ఆజ్ఞ ననుగ్రహించెను. ఎగ్జిక్యూటివ్ సభ్యత్వమును

గౌ. భానుబహదరు మియాను సర్ ఫజ్లహుస్సేన్ గారికి సార్వభౌ

ముడు అనుగ్రహించెను. సార్వభౌమము ఇంకాక మేనార్డుగారి

అసంతోషము మాంట్యూరెన్స్ గారిని నియమించిరి అంతవరకు

మాంట్యూరెన్స్ గారు రాజప్రతినిధికి ప్రైవేటు కార్యదర్శిగానే

యుండురు. (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వభవన వార్త

బొంబాయి జనవరి 13:—మంగళవారమునాడు బొంబాయి

ప్రభుత్వభవనముందు లెఫ్టినెంట్ జనరల్ సర్ మె. ప్రభు

గారు, క్లయమోసతి, డి. హెచ్. విల్సన్ దంపతులు భుజించిరి.

(అ. ప్రె.)

పంజాబునందు ప్రతి - ఎక్కువ ఎకరములు నాటుట

లాహోరు, జనవరి 13:—1925 సంవత్సరముందు ప్రతి

వాటిస భూమి 2594200 ఎకరములు. ఇందు నీటిపనతిలేనిది

276000 ఎకరములు. క్రిందటిసంవత్సరముకన్న నూటికి పదిహ

వ్వువ ఎక్కువ ఎకరములలో ప్రతి నాటుబడినది. క్రిందటి సం

వత్సరము ప్రతిసర హెచ్చులైన సమయమునకు వర్షము కురి

యుట వల్ల ను ఎక్కుగా నాటుబడినది. ఈ నాటు

బడినదానిలో దేశీయ ప్రతి 1,81500 ల ఎకరములును

1967700 ఎకరములు అమెరికా ప్రతియు నాటుబడినది. మొత్త

ము 756500 బేల్లప్రతియును ననుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రైల్వారిపోవుట

మానూరు, జనవరి 14:—10/1 మొదలగు రైలు కొట్టు

కొనిపోవుటవలన నీలగిరి రైలు రి కోజులు నడువను. (అ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, జనవరి 13:—ఇంగ్లాండుకు పోవుచున్న

యస్. యస్. బిలింపియా 12 తేదిన మార్చియ్యును వచ్చెను.

బ్రిటిషు ఇండియన్ స్టీమరు "బాంబూరా" నేను ప్రయా

ణిలోను సరకులతోను బస్తాను వెళ్లెను. "హోనులూలు

మారు" 4 గురు మాడవరగతి ప్రయాణికులతోను, 3 నెలూ

నలతోను యొక హానునుండివచ్చెను. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

కలకత్తా కార్పొరేషన్ తీర్మానము

కలకత్తా, జనవరి 13:—దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను (ప

థుత్వములోని తెల్లవారు భారతీయులకొసంగుచున్న ధనములను

గూర్చి కలకత్తా కార్పొరేషన్ సభలో విచారించబడి యాదిగవ

తీర్మానముగా వింపబడినది:—దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియనులోని

భారతీయులకు వర్తక, రాజకీయమ్యునిషన్లు హక్కులేమియు

లేకుండ అచ్చటి తెల్లవారు బాళలను పెట్టుచున్నారు గావున

అచ్చట పుట్టినటువంటిగాని చెరిగినటువంటిగాని తెల్లవారి కేర

రికిని కలకత్తా కార్పొరేషనులో యుద్యోగము తీయకూడదని

యు అట్టివారిలో కలకత్తా కార్పొరేషను కంట్రాక్టుల నేర్పర

చుకొనదనియు అచ్చట తమరగు వస్తువులను వేనిగాని కల

కత్తా కార్పొరేషను కొనకూడదనియు తీర్మానించడమైనది.

మరియు కలకత్తాలోనున్న దక్షిణ ఆఫ్రికా వారికి ఓటింగు హక్కు

లను తీసివేసినట్టి మ్యునిషిపల ఆర్డును సవరించుటగా ప్రభుత్వ

మువారిని వేడుకొనవలెననియు తీర్మానించడమైనది. (అ. ప్రె.)

బుద్ధ గయ

హిందువులయొక్కయు బౌద్ధులయొక్కయు

ప్రత్యేకాధికారములు

రంగూను, జనవరి 13:—ఇండియా నేషనల్ కాంగ్రెసు సంబంధ మైన మహా

బోధివృక్షానంఘమువారి నివేదికమును విచారించుటకై నేటి

సాయంత్రము మాజీ బుద్ధగయ దేవాలయ సంఘసభలో

దేవాలయమున కుత్తరపునైపు బోధివృక్షము క్రింద హిందువులకు

పిండములు విడుచు అధికారము నొసంగును సంతకాధికారము

బాధ్యులకై యుండవలెననియు, బుద్ధ విగ్రహమును గూర్చి తుదివారి

స్మారమునకు బుద్ధవిగ్రహమును రంగులతోను వస్త్రములతోను

అలంకరించేయేర్పాటు నిలిపివేయవలసినదనియు తీర్మానములు

వైచింపబడినది. ఈ తీర్మానములను గూర్చి తనవరకు దినుకొను

ట్లై భారత శాసనసభ్యు లిద్దరు టాక్సీ కోష్టా అనువారులు

నియమింపబడిరి. వీరు కొద్దికాలములో ఢిల్లీకి వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

శ్రీ, జన. 14:—నేటి కమిటీ మీటింగులో కరెన్సీ

కమిషనుకు రిలీఫుల రూపాయలను వస్తు విచారణ సంఘమునకు

50 సేల రూపాయలను ప్రత్యేకించుటకు భారత శాసనసభ యొ

క్క స్థాయి ఆర్థిక సభలోని భారతీయ సభ్యులు చాలమంది

అభ్యంతర వేటినట్లు తెలియుచున్నది. ఆర్థిక సభ్యుడు వాటిని

ఉపసంహరించుకొనెను, ఇదిరిరి బడ్జెటు సమయమున భారత

శాసనసభ యెదుట నివేదించబడును. (అ. ప్రె.)

Rubber Balloons

పిల్లలు ఆడుకొను

అమృతాంజనం డిపోవారి

రబ్బరు బెలూన్లు

ఇవి పిల్లలు ఆడుకొనుటకు చాలా వుపయోగమైనవి.

అమెరికానుండి తయారుచేసి రప్పించబడినవి. గాలిపోసినయడల

పెద్దలి అయి పిల్లలకు చాలా ఆనందమును కలిగించును పలు

రంగులలో గలవు. బహు కొలదిగ రప్పించబడినవి. వెంటనే ఆర్డ

ర్లు పంపుకొనగోరెదము. ఆలశ్యము ఆశాభంగ మును.

నెం. 1. పొడుగుపొటివి పెద్దరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0

నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0

నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0

నెం. 1. గుండ్రమువి పెద్దరకం డజన్ 1 కి రు 2-8-0

నెం. 2. " మధ్యరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0

నెం. 3. " చిన్నరకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0

ఏరకములోనైనా 8 కి కి తక్కువ పంపబడవు. తపాల

చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనము డిపో

6, 7. తంబు కెటిపిడి మద్రాసు.

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు

శ్రీ బి. సి. పాలుగారి ఉపన్యాసము

సంస్కరణము ఆశాభంగకరములే
వివరము అవియే ముక్తిసాధనము

పాక్షికభేదముల ఏనుడు

నిన్నటి సాయంత్రము హైదరాబాద్ సముద్రతీరమువద్ద జరుపబడిన బహిరంగసభలో బాబు వివేకచంద్రపాలుగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. వినుట కరుణించిన రామనాథుల రాజాగారశ్యక్షత వహించుట తలుపింపెను.

ఉపన్యాసము

వివేక చంద్రపాలుగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుటకు ముందుగా తామిట్లను కొలదిసంవత్సరములనుండియు బహిరంగసభయందు ఉపన్యసించుటకు శక్తిలేకుండ రని బహిరి. తాము చెన్నపురియందు దెట్టి బహిరంగ రాజకీయోపన్యాసములు గావించి దొడంగి అవధించక జూయినను కొంచు మిత్రులతో రిజిమై ఉపన్యసించవలసివచ్చె నని చెప్పిరి.

“ప్రస్తుతము దేశమందలి రాజకీయపరిస్థితులందు నాకు ముఖ్యముగ నొకవిషయ మత్యంతప్రాముఖ్యముగ దొరుకుచున్నది. సత్వర స్వరాజ్యనిర్మాణ దేశమందొక బలముతమగు జాతీయజాతీయ నిర్మించుటకొరకు స్వాధీనమును, పాక్షికమునను అప్పి విభేదములను వివేకావలసినను అభిప్రాయము రాజకీయపక్షము లున్న వ్యాపించియున్నది. (హృద్వద్ధములు) గలించిన కొలది సామన్యములలో జననమందరి దేశములోని నానారాజకీయ కక్షలలోని కాగ్రహములందు జేమి గానించుచున్నది? ఈజే ర్వేకు పక్షముల ఆశయములందు- ఉద్దేశము దెట్టి ఆంతరమైన గలవా? 1907 సం॥ నొకతూరి మిష్యుటికి చెచ్చి కొనును. 1908 సం॥ కాంగ్రెసువారు దాదాభాయి నానోజీ “స్వరాజ్య” మను పదమును మనకొనంగను. నే నాపదమును చర్చించుచు మిరాప్రమున కేతెంచినపుడు ప్రజలు నన్నుగాంచి క్షేతిరి కొందరు బద్ధిగుతును “బ్రిటిషుసామ్రాజ్యాంతర్గత మను స్వపరిపాలన గూర్చి మాటాడుచుగాని స్వరాజ్యమును గూర్చుటను” అనిరి. అదివలనందు రాజకీయభిప్రాయములు సంభేదము లుగ నుండెను.

స్వరాజ్యమగు పరము మరకు గలదు. కాని ఆపరము ఏవస్తువును దెబ్బపుడుచుచు దానిస్వరూప మేమో తెలిసి కొనుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. నాకోశి మహాశయు డీ పరమును విస్తృతముగ నిర్వచించియుండెను. అభిలభారత దేశము మహాజనసభయొక్క ఆశయము స్వపరిపాలన యని నాకోశి నుడిచియుండెను. ఎట్టి స్వపరిపాలన? నలసరాజ్యమనందలి లేక సంయుక్తరాజ్యము (యునైటెడు కింగ్డమ్) నందలి స్వపరిపాలన. నలసరాజ్యములను సంయుక్త రాజ్యము నొక స్థితిలో నున్నందున కేల నలసరాజ్యములందలి స్వపరిపాలన మాత్రమే గాను. బ్రిటిషు ఎలస రాజ్యములను, సంయుక్తరాజ్యమునకును అధికమగు స్వత్యాసమేమియు లేదని నానోజీగారి యభిప్రాయము. నలసరాజ్యములను సులూర్త స్వపరిపాలనాధికారము గలను. వారిస్వయంలను వారే గానిండు కొందురు. వారి కాసనసంస్థలద్వారా కార్యనిర్వాహకవర్గములను వారే నడపుకొందురు. నైరుతును నావికులను, తమం త్రు తామే ఏర్పరుచుకొందురు. సంయుక్త రాజ్యమెట్టి స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుకో నలసరాజ్యములను అట్టిసంస్థాన స్వాతంత్ర్యమునే అనుభవించుచున్నది. 1903 సం॥ లందు నలస రాజ్యములు (సావరితు) ప్రభుత్వములని ఇంగ్లండునందు తలంప బడుటలేదు. కాని 1903 ల తనంతరము నే నింగ్లండు వెబి నపుడు నలసరాజ్యములను సావరితుప్రభుత్వములుగ అంగీకరింతుటకు బ్రిటిషు రాజ్యాంగవేత్త లెల్లరు ప్రయత్నించుచున్నది. కనడా, దక్షిణాఫ్రికా, న్యూజిలండు, ఆస్ట్రేలియా మున్నగు నలస రాజ్యములు గ్రేటుబ్రిటనులే నే సావరితుప్రభుత్వములుగ పరిగణింపబడుచున్నది. పంచుల జాగ్గి సావరితుమును గ్రేటు బ్రిటను ప్రభుత్వవేత్త. నలసరాజ్యములను సంవరుణ్ణి రుతు ప్రభుత్వములను సావరితుగ ఎన్నుకొందురుగాని చక్రవర్తిగమాన్త్రము గణించును. బ్రిటిషు కామనుస్థలలో నలసరాజ్యములనాది సమానప్రతిపత్తి గలదు. నానోజీ భారతదేశమును కాంగ్రేం చిన దెట్టి స్వాతంత్ర్యమే.

1907 మొదలు 1910సం॥ లకు మియభిప్రాయములు భవిష్యత్తుమై యుండెను. ప్రజలలో నూత్నసంచలనము,

ప్రభోధము, జాతీయభావాభివృద్ధి గలుగుటకు స్వాతంత్ర్య సందేశ మొసంగవలసి వచ్చెను. నవ్యభారతలో ఆకాలము లందే ఉన్నవించెను. అంతరికాతమును, అనివార్యమునను నొకసవేప ముద్ర క్షితమందుండ ఆశ్చర్యముగ దొచెను. వేళ క్షణలలో స్వతంత్రమై వివాదము గలిగెను. దేశమందెల్లడల నీతి డీదేశం సాగెను కాన 20సం॥ లక్రమ కాంగ్రెసు దేశమందలి ఈ మాంజ్యమును మాన్పుట తనకర్తవ్యమని తలంచెను. అందులకే తీరమును ఉద్దేశించుచు ప్రచార మొ రించిన గాని అప్పటి మాంజ్యమును తొలగించుటకు పీలుగాకుండెను. అపు డే ప్రభుత్వ కాభివృద్ధి నైనను సహకార మొనర్చుట ఆత్యంతావసరమను సమయ యుండెను.

కాని తనవంతరము పరిస్థితులు మార్పునొందెను. దేశప్రజ లలో రాజకీయప్రభోధము విరవిగ వ్యాపించెను. విద్యార్థికులను జనసామాన్యమును జాతీయభారసమన్వితమై మాత్మపరిస్థితుల కనుగుణముగ ప్రవర్తించ నేర్చికొనిరి. ప్రపంచవందలి ఆధునిక జాతులయొక్క అధికార ప్రతిపక్షములను వారిపుడు కాంగ్రేండు చున్నారు. కావున ఈకాలమునందొక నిర్మాణము మాత్రమే జరుగవలెను. నలసరాజ్యముల స్వపరిపాలనయే భారతదేశము యొక్క ఆశయ మని ప్రతిపక్షమువారును అంగీకరించియు న్నారు. మిరవానులు విభలు పక్షములవారు, స్వతంత్రపక్ష మువారు, స్వరాజ్యవాదులు ఎల్లరును డీనిని తమ పరమాధిక నంగీకరించియు యున్నారు. నైహూగా రామోదించిరి. నాప్రి యమిత్రుడగు చిత్రంజనుకు భారతదేశమున కెట్టిస్వాతంత్ర్యము ఆవరణయొగ్గు ముగ ఆశయ మనియేగాక తన ఫరీదుపుకో పన్యాస మందు ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యముకన్న నిదియే ఉత్తమ మని అంగీకరించెను. జిన్సిపక్ష మిత్రులు డీని నొప్పకొని వారు. సామన్యమనంతర్వ్యలో నీ యాశయమును గాంచవలె ననిన కడుశ్రద్ధతో ప్రయత్నింపవలయుననియు ఎల్లపక్షముల వారంగీకరించుచునే యున్నారు. కాన ఆశయమనందును, తనాశయ ప్రాప్తికి వలయు మార్గములందును ఎల్ల కేటేభించిరి. గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వమునందొక కాంగ్రెసునందు నూతన ముగ గానింజబడెన విధానము డీని బలపరచుచున్నది. కాంగ్రె సువారు స్వరాజ్యమును తమ గుర్తు స్థాపనగ నంగీకరించి గాని స్వరాజ్యమన కెట్టికో నిర్వచించియుండలేదు. కాని దేశము లోని రాజకీయము లందు పరిశీలననాల్ల గును స్వరాజ్యమనిన స్వపరిపాలనగల ఆధినితేస్వపరిపాలన (డొమినియన్ షిప్) అనియే నిర్వచించియున్నారు. “శాంతి యతి మైనట్టియు, క్రమ మగు Legitimate పక్షాలే”నన గవ్యస్థానమును గాంచవలె నని కాంగ్రెసువిధానమందు గలదు. దానియర్థ మేమి? “శాంతి యుత్తమైన” అనగ “వ్యవస్థ రహితమైన” అని అర్థము నిచ్చు ను. ఇక క్రమము Legitimate అనిన నైతికముగ క్రమమని యా? నట్లుముల నెనుగొని తిగునబాటసర్దుటయు గూడ నైతికముగ క్రమము గాదని నాదించువచ్చును. ఇక “క్రమము”ను మాటను నిజముగ అర్థ మొక్కటే గలదు. అదేన “చట్టప్రకార ము” అని మాత్రమే. స్వపరిపాలనగల ఆధినితేస్వాతంత్ర్యము (డొమినియన్ షిప్) చట్టమున కనుగుణముగ సాధనములను కంటికి అంగీకరిం చినచో నిక బ్రిటిషు సాగ్గ మెంటువారిచే తయారుజేయబడి మిగిలినంగవడెడి నిర్మాణము చేతనే ఈ యాశయము సాధ్యము గావలయునని అంగీకరింప క తప్పదు.

హేతువాదమునకు బద్ధులైనచో అంతంత మార్గాంత రములేదు. స్వ పరిపాలన గల డొమినియన్ షిప్ను మన గవ్యస్థానమైన గాకుండలెను. వివచో మైమాధ్యమ దప్ప జేకొకటి యుండును కనకాశయలేదు. ఇంతమాత్రమున ఎర్ల మెంటువారే విధిగ విధానమును స్పష్టించ నవసరములేదు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రజలు గానించినను మివిధానమును మిరే స్వయముగ నిర్మించుకొనుటకు మాత్మను గోరవచ్చును. మిరే తనిన నైతికబలమందెన మిరే తయారుజేసి పార్లమెంటు సను త్తమున నిజేదించెడి విధానమును ప్రభుత్వమువారంగీకరింప తప్పదు. కాంతియతిమైనట్టియు న్యాయమైనట్టియు సాధనము లచే స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయుననిన పార్లమెంటువారి చట్టద్వారా లభించవలసివచ్చె గాని గవ్యగవ్యమేదు. ప్రస్తుత ము భారత ప్రభుత్వమును మార్చింపవలసిగ అన్ని పక్షముల వారంగీకరించియున్నారు. కడకు నలసరాజ్యము జన్మింపక్షమ నారును అంగీకరించియున్నారు. కావున ఈ విషయప్ర ఎట్టి భవాగ్ధిప్రాయమునులేదు. కాని మిగిలిన ప్రభాగ్ధిప్రాయముచే బలపరుపవలసెను. దేనిచో ఉపయోగములేదు. ప్ర భుత్వముగాను మనకోరికను తృప్తికరింపజాలకుండుట్టి సరికేగని గయగజేయవలెను. అట్టిపక్షముల గలంగిరి ప్రభుత్వమువారు యేమాత్రమును చలించరు. మిగిలినను బలపరచుటకు దౌర్జన్య

సహాయము పశుబలమును పెంపొందించిన దేశాధిపతీయమును, అట్టి పశుబలము ప్రస్తుతపరిస్థితుల క్రింద జయముగాంచుట కును ఎట్టియనకాశములేదు. ఒకచో జయమందెన “ప్రజలకొర కు, ప్రజలవలకు, ప్రజలయొక్క స్వరాజ్యము” మిరే లభింప జాలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునుమిరే తొలగింపగలదుగదా? గాని ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును మారు దానిస్థానములో నైతిక నిరంకుశ ప్రభుత్వము రాగలదు (అంతకంటే మంచిదే అని యొకకో)

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మేనాడు మనల తొలగి చనునో మరు నాడే మిరేమిట్లుప్రక్కల నుండు దేశములు మిరేమిరేకి దేశము ను జేపరుచుకొనగలరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కేవల పశుబలము చే భారతదేశమును ఆక్రమించుకొనలేదు. బ్రిటిషు భారతదేశ ముల ఒండొరుల నీడజాలవు. నిరంకుశ ప్రభుత్వము పొరాదుట కంటే స్వపరిపాలనయందలి విజేత నిరంకుశత్వమును తొలగించుట జేయలెట్లు కష్టతరము. కావున పశుబలముతమగు తిగునబాటు ఎన్న డు ను తే గ దు. ఇ క మ న క ర్త వ్య మే మి? నింక జేం ది యుం డ న ల సి న జే కా? లే దు

మనకు వేరు సాధనములు గలవు. సంస్కరణములు అసం తృప్తి కరములయియు, ఆకాశంకరములయియు వనము తలంచుచు న్నాము. కాని సంస్కరణములు మనకు అమూల్యముగు రాజకీ యానుభవమును గలిగించినవి. 80 లక్షల వోటరులుంటు దేశము న కెంతయో లాభకరము. ఈ 80 లక్షల వోటరులకును బా గ ప్రభోధము గలిగించుడు. వారి యభిప్రాయముచే మిగిలినను బలపరుచుడు. ఎంత ఆకాశంకరముగ నున్నను ఎంత అసం తృప్తి గలుగజేసినను ఉన్నవానితో సంశ్లేష్టమింది వాని నుండి నచ్చు లాభములను బడయుడు. 1919 సం॥ ప్ర కాంగ్రెసులో ఒక పక్షమువారు సంస్కరణముల వీలైనంతవరకు పనిజేసి చూ తమనియు, వేరొకరు నలసరియు వాదించిరి. ఎంతవర కువరకు చునో అంతవరకు పనిజేయునని తిలపిగారు హెచ్చరించిరి. చిత్రంజనుడా యభిప్రాయమునే బలపరచెను. పిదప గడవిన 19 సం॥లకుండి అనేక ప్రయత్నములు గావించికడక తిగి 1919 సం॥ ప్ర కాంగ్రెసునందొక బెట్టి గుట్టి వచ్చినారు. 60 లక్షల వో టరుల అభిప్రాయముచే బలపరచవలసెపుడు మనకోరికను నిరా కరించుట కే ప్రభుత్వ ము ను సాహసింప జాల దు. బ్రిటిషువారికిని నిజముగ ఈ విషయము తెలియును. బర్మన్ హెడ్లు ప్రభువుగాను అట్టి విధానమును తయారుజేయుచునెన దిగ కొరకుంకిరి. ఇక యాబంక మేమి? భువనందే గలదు.

మనము ఒకరినుండి ఒకరు ప్రీతియున్నాము. మనకభేర ములను మన విరోధులు తమ కమలములనుగై కొనుచున్నారు. కాన మనయొక్కము ఏకేవంది అభినితే స్వాతంత్ర్యము ను గోరుట కిది తరుణము. కాన మన కాసనసభలద్వారా పని జేయునంతవరకు మన విధానములు బాంధియుకేయును, సక్రమ ములుగ నుండగలవు. వీనివలనే వనము మర గవ్యస్థానమును జేరగలము. వోటరులను ఎవ్వరూచారముగావించుచు. విభేదముల తొలగించెడు, ప్రతిపక్షమువారును స్వల్ప విభేదములను నైతి రానిక కట్టిపెట్టి విగమ్యముకై చేయు గలుపవలెను. తిలపలు పక్షముగాని, స్వతంత్రపక్షముగాని, స్వరాజ్యపక్షముగాని, వ్రాహ్మణేతరపక్షముగాని ఏపక్ష మైనను విగమ్యమునకు అడ్డు గ నిలచుచో ఆపక్షమునే వనముడు. ఒకే ఆశయము, ఒకే సాధ నము, ఒకే మార్గము, ఒకే జాతిని గలిగియుండును. అని బహిరి. అగ్నిక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

బర్మియులుకాని నేరస్థులను

వెడలగొట్టు విలు

రాజప్రతినిధి అంగీకరించెను

రంగూను, జనవరి 14:—1925 నెప్టైబరులో మొద టి బర్మాకాసనసభలో అంగీకరింపబడిన బర్మియులతో కేంద్రము నెడల గొట్టు విలుల రాజప్రతినిధి తనయనుమతి నిచ్చెను. వచ్చే కనివారపు బర్మానెక్టులో నీ నూత్న ప్రకటించబడును. (అ. ప్రె.)

బి. జి. హార్నిమానుగారు

బొంబాయి, జనవరి 15:—బి. జి. హార్నిమానుగారు బొం బాయి క్రాంతియు పత్రికను సాహిత్యమును కవితాసాహితీ యాను, ప్రధాన రాజభాని మేజిస్ట్రేటుయందు ఆసనాధిని బడెనెవరనియు తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణముల నిష్పత్తియొక్క కత్వము

డాక్టరు రూపరత్నమ్మగారి ఖండితాభిప్రాయములు

కార్మికపక్షపు అసందర్భపు చర్య

లాహోరు, జన. 13—కార్మిక పక్ష ప్రభుత్వపు పక్ష పార్లమెంటు సభ్యులగు నుండి డాక్టరు రూపరత్నమ్మ గారు సభ్యునియందు లేచి ఇంగ్లాండు దేశములో స్వదేశీయులను ఎటుల భారత కాసన సభలను అనెట్లీకిని నిజమైన అధికార మేమియు లేదని చెప్పిరి. కాసన సభలను అనెట్లీకిని కోకాధికార మేమియు లేదు. అయ్యది లేకుండ వాడు దేశమును పాలింప జాలడు. వారి కాసన సభలు తీసికొనపు పార్లమెంటు అనుకరణములు. ప్రజాస్వామ్యాద్దేశములచే మాత్ర ములంకరింపబడుచున్నవి. కాని నిజముగా ప్రజాస్వామ్యములను లంఘించుచున్నవి. ప్రజామిత్ర కాశాలందైనను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట లేదు. ఏమైన డొడ్డుగానలయున్నయెడల వారు ఆర్థికసభ్యునియై బడవలయును. లేనచోయులు భారత దేశమునకు యిట్టిబాటకములగుండులనొసంగినందులకు అందులొ పార్లమెంటులకెల్ల తల్లి పార్లమెంటు టిట్టివాటి నొసంగినందులకు కిగగునున్నదని అయనచెప్పెను.

కాంగ్రెసు ఆధిక్యము

క్రిందటి కాంగ్రెసును వాడ భారత దేశములయందు, అన్నిజాతులవారును, తెగలవారును తిరగతులవారునుజేరినటుల గాన్పించెనని ఆయన జెప్పెను. బర్మను హిందు ప్రభువు ఈ కాంగ్రెసును జూచినయెడల, భారతదేశమునందనేక జాతులనుమాట యబద్ధమనియు, దేశములో గొప్ప రాజకీయప్రబోధ మెట్టి మార్గములచేసిననునికోధింపబడవనియు తెలుసుకొనగల్గుదు రని ఆయన జెప్పెను.

కార్మికపక్షాదర్శము

అంతట ఆయన కార్మిక పక్షాదర్శములగుర్చి చెప్పుచు లేచు పక్షము ఇంటిరియర్లను క్వంసముజేయ సమకట్టెనని యు, అన్ని దేశములకును స్వయం నిర్ణయాధికారము నొసంగుటలో నమ్మకము గల్గియున్నదనియు జెప్పెను.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిష్పత్తి

కార్మికపక్ష మధికారము విహించియున్న కాలమున యుక్తముగ సంవరింప లేదనియు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సు కంగీ కారమునగుటలో ఘోరనెరము గావించెననియు జెప్పి విచారముదెచ్చి, సాధారణముగా తమపక్షము యీచర్య నంగీకరించ లేదని వారునుజేరిరి.

తురకు ముగించుచు కార్మికపక్షము భారతదేశము దేని సైతే పొందుటకు ముఖ్యముగ తగియున్నదో అందులకు సహాయము జేయునని వారు జెప్పిరి.

(తంతివార్త)

మహమ్మదీయపక్షనిర్దాణము

సర్ మహమ్మదుమహ్మద్ ప్రకటనము

అట్టి నిర్మాణోద్దేశము లేదని తెలియుట

(క్రి. తె. 5)

బొంబాయి, జనవరి 14:—

సర్ మహమ్మదుమహ్మద్ ప్రకటించిన ప్రకటనములో మహమ్మదీయపక్ష నిర్మాణోద్దేశము గలదని లాహోరు సందే మైచున దెప్పినదానిపై అట్టి యుద్దేశమేమియును ఆ ప్రకటనము నందు లేదని రూఢివార్త క్రితముకు చెబియున్నది. సర్ మహమ్మదుమహ్మద్గారికి మహమ్మదీయపక్ష నిర్మాణోద్దేశము గలదు. కాని ప్రతిఫలన మెక్కువగునదికి దానిని వదలివేసెను.

బాటికోలాలో కరవు

అహోరహారములు ఇంతవరకు పోలేదు

కొలంకో, జనవరి 14:—“లేడిమాకుకాలము” ఓడ నాశనమై నందున అహోరహారములకు కరవురమ్మనని భోజనముచేయుచున్నార. ప్రభుత్వము ఏకైకము ఒక కంప్రైజును అక్కడ పెట్టియున్నాడు. కాని అమర్లను తొలగించు కట్టు అహోరహారములకు అచ్చటకు పంపు నూచనలు కనబడుతున్నవి. నిన్నురత్రి ట్రికోనుకుకి ఒక ఓడ పోయినది. కాని బాటికోలాలో ఆగనుభాదకోలాను ట్రికోనుకుకి తోవవట్టు ఖర్చుభరింపరానిది.

(అ. తె.)

బరోడా జూబ్లీ ఉత్సవము

బరోడా, జనవరి 13:—ముంగళవారం 12 తేదీన ఉదయమున మహారాజు సాహెబుగారు ఎక్కిక్కుటిపు కాన్సిలు సభ్యులతోను డిపార్టుమెంటుల ఉన్నతోద్యోగులతో ఛాయాపటములను తీసికొనిరి. సాయంకాలము పల్లెకు పార్కునందు వేడుకలు జరిగెను. ఈ వేడుకలకు ఆర్థింపబడిన జనసంఖ్య వివరముగ నుండెను.

బుధవారం 13 వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు మహారాజుగారు దివానుతోను ఇతర ఉన్నతోద్యోగులతోను సైనికులను సంభించిరి. దినమంతయు బీదలకు అన్నము వస్త్రములు ఇచ్చుట జెను. బరోడానగరము నందే కాక రాష్ట్రమునందంతయు అన్నదానము వస్త్రదానము గావించబడెను. రాత్రి మహారాజుగారి భవనమున లక్ష్మీవిలాసమునందు గొప్ప దిందు జరిగెను మహారాజుగారు మహారాణిగారు కూర్చోబిట మహారాణిగారు అతిథులతో కలసిమెలసి ఇష్టాగోష్ఠి సోపిరి. ముఖ్యము వారాపత్రికా ప్రతినిధుల సహావేము బరోడా నుందరి ఎర్లమానపత్రికా కార్యాలయమున జరిగెను. బరోడా వ్యవహారముల విషయమై సంపూర్ణ మగు చర్చజరిగెను.

14వ తేదీ గొప్పరజ్జురు జరిగెను. జూబ్లీఉత్సవ సందర్భమున మహారాజుగారు ప్రజలకు గావించిన ప్రత్యేక సౌకర్యములు వరములు ప్రకటించబడెను. ఉపాధ్యక్షముగ దివానుగారు సర్ మనుభాయి నందుశంకరుగారు మహారాజుగారి రాజ్యకాలమున ప్రవేశ పెట్టబడిన సంగం స్మరణములను గురించియు ఇకముందు ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణములను గురించియు మాట్లాడిరి. భగవంతుడు తనపై ప్రజారిపాలనమును గొప్పయుద్యతను వడదేసినయియు దానిని తన క్రికొలది నిర్వహించుటకును ముందేసినయియు మహారాజుగారు చెప్పిరి. ప్రత్యేక సౌకర్యములలో ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైనవి. భూమికిస్తు బాకీలు రి లక్షలు త్రోసివేయబడెను. ప్రత్తిపై ఎక్సైజుపన్ను రద్దుచేయబడినది. దీనివల్ల సంవత్సరమునకు రి లక్షలు ఆదాయము తగ్గి పోవును. మునిసిపాలిటీలన్న ప్రతినగరమునందును టెలిఫోనుల సేర్వరులుటకు గ్రాంటు ఇవ్వబడెను. కారాగృహమునండి యావత్జీవద్విపాంతరవాస శిక్షవిధింపబడిన వారిలో 9 మంది ప్రాతదొంగలగు మువ్వరు మరి 15 మంది ఖైదీలు విడుదలచేయబడిరి.

(అ. తె.)

హైదరాబాదు రెసిడెన్సీ

కాన్స్టేబులుసభకు ఎన్నికలు

హైదరాబాదు జనవరి 13:—హైదరాబాదు రెసిడెన్సీ వారు ప్రత్యేక గెజటులో ఇకముందు కాన్స్టేబులు సభకు ఎన్నికలవిషయమై పద్ధతులను ప్రచురించిరి. సభయందు 16 గురు సభ్యులుందురు. కమ్యూనింగు అధికారి అద్యక్షుడు ఎక్కిక్కుటిపు అధికారి కార్యదర్శి, 7 గురు అధికారసభ్యులు, 7 గురు అనధికారసభ్యులుందురు. అనధికారులలో హిందువులకు 3, తురకలకు 2, యూరపియనులు, ఆంగ్లోహైందవులు పార్సీలకు 1, హైదరాబాద్ క్రిస్టియనులకు 1 స్థానము ఉండును. ఎన్నికలు ఏప్రిలు 9, 10 తేదీలలోనో దరిదాపునో యుండును.

ఆయుధాగారమును దోచుట

ఒకరక్షకుడు చనిపోవుట

బొంబాయి, జనవరి 14—పూనానుండి డెయిలీమెయిలులకు ఇట్లు తంతివార్త వచ్చినది—నేటితెల్లవారుజామున కొందరు పతాములు ఆయుధాగారమునకు కన్నము త్రవ్వి ఆరు ఆర్మి రివోల్వరులను ఎత్తుకొనిపోయిరి. అక్కడ ఇరువురు రక్షకులుండిరి. చేతులు కాళ్లును కట్టి చంపబడిన రక్షకుని శవము ఆయుధాగారమువెనుక నుండెను. ఆసుప్రతి పరీక్షవలన ఊపిరి పోయియుండుటచే చనిపోయెనని తేలెను. గాయములు ఏమియు లేవు. రెండవ రక్షకుడు కనుపడుట లేదు—కంట్రోస్టాంటు పోలీసువారు కేసును చేరబట్టిరి. అ. తె.

పత్రికపై మాననపుపుదావా

బొంబాయి, జనవరి 13:—బోలాపూరు పోలీసు నూప క్లెంటుగారి కోర్కెపై శేను “నవాకర్” అనుమరాతీవినపురీ కందే ప్రభావరాజుధాని మేజిస్ట్రేటు సమనలను పంపెను. క్రింద టెల్ట్రాబరు కలలో “నవాకర్” లో ప్రకటించబడిన బోలాపూరు మారతాశమునుగుర్చిన వార్తలలో పోలీసు మాపర్నంటుకు మాననపుపుదావా వార్తలుండెను. కేసు 28 తేదీ వాయిదా వేయబడెను. (అ. తె.)

మహాత్మా జాతీయవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము మ.రా.శ్రీ గొల్లకోట నూర్యశారోయరామూర్తిగారిచేత నుమారు రెండుమాసములనుండి జరుపబడుచున్నదని తెలియజేయుటకు అమితానందభరితుల మైయున్నాము. శ్రీ నూర్యశారాయరామూర్తి గారు విద్యాభిదళయందున్నప్పటికి నిరంతరము మాపిల్లల విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుచు, మాయొక్క కార్యమును దయతో చేయుచున్నారు.

ఈ విద్యాలయములో నుమారు 20 మంది విద్యార్థులు కలరు. వారికి తగిన సౌకర్యములు మార్చుటకు, మేము అసమర్థులముటచే విద్యార్థులకు తగినంత విద్య లభించుటకు అవకాశములు లేవు. మేము నిరుపేదలమై మాపిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు వచ్చేవార్తములు లేవని నిరాశ చేసికొని వదలివేసితిమి.

కాని మహోదాదుల ధైర్యము చూచుకొని మేము విద్యావిషయమై ఎక్కువ పట్టుదలతో నున్నాము.

మా మొర ఆలకించి మాపిల్లలకు విద్యాబుద్ధులు వచ్చేవార్తము చూపించి మమ్ము ఒకదరికి చేరదీయగలదులకు ఎల్లరను విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచు మా విద్యాలయవిషయమై మాకు సహాయము చేయగలదుకు విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

- 1 చెలిక సుబ్బయ్య
- 2 రోడ్డ రాగయ్య
- 3 వుసురుపాటి పోలయ్య
- 4 మువిసల్లె పోతయ్య
- 5 శేతపూడి క్రిష్ణయ్య
- 6 యస్. రంగసామి
- 7 మాయంపూడి లక్ష్మయ్య
- 8 మూలిపూరి వెంకయ్య
- 10 మేకా పోలయ్య
- 11 మేకా రాగయ్య

(పుదువేట ఆదిమాంధ్రులు)

ఏలూరు శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము

ప్రమీలార్జునీయ నాటకప్రదర్శనము

ఈసమాజమువారు ఈ (జనవరి) నెల 18 వ తేదీన రాత్రి 9 గంటలకు ప్రమీలార్జునీయ నాటకమును బ్రవర్తించు లాగున ప్రకటించియుండిరి. కాని 9 గంటలకు బూర్యమే అంఖండవర్ష పాతముసంభవించుటచే శ్రేష్ఠులు పెక్కుమంది రాకుండినను నిరుత్సాహపడక నాటకమును ప్రారంభించి సరసముగ బ్రవర్తించినందులకు సంతోషించుచున్నాము.

బీరు చెన్న పురికివచ్చినపిమ్మట ఇప్పుడు చెన్నపట్టణమున వ్యాపించియున్న విచిత్రతెజస్వరములు బీరులో బలువురక బీడించుచున్నట్లు విని కి. నాటి (ప్రమీలార్జునీయ నాటకప్రదర్శనము) రాత్రి ప్రమీలార్జునీయ నాటకమును ధరించిన ఆరణి సత్యనారాయణగారును ముఖ్యపాత్రములను ధరించిన మణిహండు నటులును జ్వరముచే బాధపడుచుండియుం ప్రవక్తనమునక బాల్గాని దాని నిర్విఘ్నముగ ముగించుటయుం బ్రశంసార్హమే. ఇందులోపము లేదయినదోపట్టి నను నటుల అనారోగ్యస్థితియే వానికి గారణమని చెప్పుట పొరపాటుకాదు.

నేటిరాత్రి ప్రదర్శింపవలెనని ప్రహ్లాదనాటక ప్రదర్శనముతో ఈ సమాజమువారు చెన్న పురి విడిచి నెల్లూరికి పోవ నెంచునట్లు వినియున్నాడు. నుమారు నెల పదునైదుదినముల నుండి ఈ నగరవాసులకు దనుసరసనాటక ప్రదర్శనములచే నాపందాబి నోలూడించుచు, ప్రజామోదములగు బాబ్బి, ప్రతాపరద్రుహది నాటక రాజముల బ్రవర్తించకయే చెన్న పురి విడుదుట కొంతయె యని చెప్పక తప్పదు.

కాన సమాజనిర్మాత లగు శ్రీ రాజా మోలే నారాయణరావుగారు మా ప్రార్థనము నంగీకరించి ఈ మాసాంతము వఱకు నీ నగరముననే యుండి తా మిదివఱకు బ్రవర్తించిన నాటకములకు బ్రవర్తించక తేసి మా యభినవనములకు బాత్రులగుదురు గావుత.

గడ్డ. రంగయ్యనాయుడు.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను

బొంబాయిలో 16 వ తేదీ జరుగునభయందు భావికార్యక్రమము నిర్ణయింపబడును

(స్ప్రింగ్స్ ఆఫ్ ఇండియా)

బొంబాయి, జనవరి 14:—యస్. సి. కేల్కార్డు, యస్. బి. భోపల్కార్డుగార్లు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన ప్రముఖులు మరొకరిని నేటిదినము పూనానుండి బొంబాయికి వచ్చిరి. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనువారు సమావేశము ఈ నెల 16 వ తేదీ బొంబాయిలో జరుగును. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను కో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ కానసభ్యత్వమునకు రాజీ ఇవ్వవలయుననియు, బై ఎల్ ఎస్ నులందు అభ్యర్థనము చూడ దనియు కేల్కార్డు భోపల్కార్డుగార్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బై ఎల్ ఎస్ నుల సందర్భమున రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను వారు ఎట్లు ప్రవర్తించెదరో 16 వ తేదీ సమావేశమున విస్దయింపబడును. బై ఎల్ ఎస్ నుల సందర్భమున ఎట్టి జోక్యము ప్రయోగింపరాదని కేల్కార్డు ముంజీగార్లు కాన్పూరులోనే తీర్మానించుకొనిరి. జయకరుగారు కానసభ్యత్వమునకు రాజీ వామా ఇవ్వగ నే డాక్టరు పరంజీగారు తమ అభ్యర్థిత్వము ప్రకటించిరి. ఇందుపై వేటలలలో ప్రముఖు లనేకులు జయకరుగారి మరల అభ్యర్థిగ నిలువల యునని కోరుచున్నారు. అన్ని బై ఎల్ ఎస్ నుల సందర్భమున ఒకే కార్యక్రమముగ 16 వ తేదీ సభయందు నిర్ణయింపబడును. బొంబాయి కానసభయందు సాధారణముగ స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కలసి పనిచేయుచున్న ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన సభ్యులకూడ 16 వ తేదీ సభకు వచ్చి తమ అభిప్రాయములను తెలిపెదరని తెలియుచున్నది. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను సిద్ధాంతములను ఏవిధముగ ప్రచారము చేయవలసివది ఈ సభయందే నిర్ణయింపబడును. ఫిబ్రవరి నెలనుండి భారత దేశమునందంతయు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను నాయకులు పర్యటన మొనర్చుట ఆవసరమని జయకరు కేల్కార్డు ముంజీ ఆనీగార్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

16 వ తేదీ సభయందే కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీని స్థాపింపవలయునని కేల్కార్డుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను అంగీరించి కాంగ్రెసు సభ్యులైనవారు ఈ పార్టీయందు చేరవచ్చును. ఇతర రాజకీయ కక్షలకు చేరి రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను అంగీరించువారందరకు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను లీసు స్థాపింపవలయునని వీరు డిక్షేయించుచున్నారు. బొంబాయి పూనానుండి మితివాదులు ఇట్టి లీసు స్థాపింపవలయు అనుసరమని అభిప్రాయపడుచున్నారు. సర్ చిమనలాలు నెమినివాడు, డాక్టరు పరంజీగార్లు ఈవిషయమై తమ ఆకాదమును తెలిపియున్నారు. భిన్నాభిప్రాయములతో కూడిన కొన్నివిషయ నిష్ప్రయోజనకరమనియు ఇట్టి ప్రత్యేకసమితి లాభకర మనియు జిన్నాగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రస్తుతము తాను కాంగ్రెసునందు చేరుటకు ఎంత మాత్రము ఇష్టములేదని జిన్నాగారు తెలిపిరి. ఇందులకు కాంగ్రెసుసభ్యులు ఖద్దరు నిర్బంధముగ ధరించవలయు నను తీర్మానము కారణము కాదనియు, కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానములను సంతృప్తిగ ఆమోదింపబాలనివారు కాంగ్రెసు సభ్యులగుచేరుట ఉచితముకాననియు జిన్నాగారు తెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసునందే మరియొక పార్టీని స్థాపించుట భావ్యమని పండిత మోక్షగూడు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనువారు భావి కార్యక్రమము 16 వ తేదీ సభయందు నిర్ణయింపబడును.

మద్రాసు నాయకులు- రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను

మద్రాసు, జనవరి 14:—బ్రాహ్మణేతర జాతియువారు లివాగతుడగు ఆర్. రత్తిగారు గొన్నానై టెను సేవనలిస్టు పార్టీకి చేరి ఇతర కానసభ్యులు బొంబాయి కాంగ్రెసునిర్ణయమునే ఆమోదింప ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియచున్నది. ఇట్లు చేయుటచే మరొకరు ముంజీగార్లు లాతియాభ్యుక్తి అయి కలకత్తాకు వెళ్తుందని అధికారులనుంచి యెరుగుట ఆనకాశమేర్పడును. ఈ రి సమాఖ్యనులందుండి తీవ్రపాండిత్యభేదములకు కారణముగ ఈ మంత్రివర్గము వారి వేరీహారములై దేశమున కేలమోగెదలను. నిమిత్తముగాను చెన్నపురమున కేలమోగెదలను అనుభూతికార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనెదరు.

ఆనేగారు తమరాజీనామాను సమర్పించుకొనుట

(అసానియేటెడ్ ప్రెసు)

యోటమలు, జనవరి 14:—యస్. యస్. ఆనేగారు విరారు స్వరాజ్యపక్షమునకు తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చుటను సమర్పించుచు ఈనెల 14 కారాములు తెలిపిరి (1) దేశములలోకి వచ్చియుగ స్వేచ్ఛబరు నెలలో సామ్రాజ్యకానసభయందు తీర్మాన రూపముగ ప్రకటించబడెను. స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసువారు ఈతీర్మానమును నిర్లక్ష్యమొనర్చిరి (2) కాంగ్రెసునందు ఇతర రాజకీయకక్షలన చేరినవారు కలసి పనిచేయుటకు ప్రస్తుతము అనకాశములేదు. (3) రానున్న ఎన్నికల విషయమై అవలంబింపవలసిన కార్యక్రమము నియోజకవర్గములవారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనకయే కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు నిర్ణయింపబడింది. (4) సాత్విక నిరోధమును ప్రనేపెట్టు విషయమై సర్వస్వాంత్ర్యము యావచ్చారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కివ్వబడినది. ఈ సంఘమున కానసభలకు పార్టీసభ్యులనుకొనవలయునను విధానమునకు విముఖులైనవారు అభిసంఖ్యాకులుగ మంతులకే సాత్వికనిరోధము విషయమై ఎట్టి నిర్ణయమైనను గాజిండుట వేరొకరమున అభిప్రాయమువారికి అవకాశమే లేకున్నది.

ముంజీగారి రాజీనామా

(అసానియేటెడ్ ప్రెసు)

నాగపూరు, జనవరి 14:—నాగపూరు ముంజీగారు వార్తా ప్రకటించుచుండి క్రిందివిధమున ప్రకటించుచున్నారు. కాన్పూరు కాంగ్రెసు మునియగ నే స్వరాజ్యపక్షమునందు నా సభ్యత్వము నకు రాజీనామా ఇచ్చుచు నాగపూరు స్వరాజ్యపక్షపు అన్యక్షులకున కొకలేఖ పంపియుంటిని. నేను కేల్కార్డు జయకరుగార్లు కలసి గానించిన ప్రకటనమును నూనింపబడి కారణములే ఈ రాజీనామా లేఖయందు ప్రకటించితిని. నేనిక ను ఆ ప లం లిం ప తలచిన కార్యక్రమమును తెలుపవలయునని స్వరాజ్యపక్షపు అన్యక్షులకు నన్ను కోరెను. స్వరాజ్యపక్షపు కార్యక్రమమునకు విరుద్ధముగ ప్రచారము సులపనని వాదన మిచ్చుకొనవలయు, ఈకానసభ యున్నంతకాలము మంత్రివర్గము ఏర్పడకుండునట్లు పాటుపడ నిర్ణయించుకొంటినియు వారికి ప్రత్యుత్తరము వ్రాసితిని. నారాజీనామా అంగీకరించవలయునని వారికి మరల ఎన్నియో పర్యాయములు వ్రాసితిని కాని నాకంతవరకు ఎట్టి జవాబురాలేదు. వారి మానమే అంగీకారముగ పరిగణించుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్షము పట్ల నాకుగి బాధ్యత నేటితో తీరిపోయినదని నమ్ముచున్నాను. నేటిదినము (జనవరి 13) ప్రభుత్వమువారికి నాకానస సభ్యత్వమునకు రాజీనామా పంపినాను.

డాక్టరు ముంజీగారు ప్రభుత్వమువారికి పంపిన రాజీనామా లేఖ ప్రతి ఈదిసవ ప్రకటించ బడినది.

జిన్నా కారణములవల్ల కానసభయందలి నాసభ్యత్వమునకు నేను రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను. ఈకారణములతో ప్రభుత్వమువారి కట్టి సంబంధము లేదు. కనుక ఆకారణములను తెలుపుట ఆవసరము. కావున ముఖ్యపరగణాల కానసభయందలి నా సభ్యత్వమునకు నేను రాజీనామా ఇచ్చుచున్నాను.

రత్న సామి విల్లెగారికి విందు

పంజాబు కానసభభాగ్యక్షుడు చేసెను

లాహోరు, జనవరి 14:—పంజాబు కానస సభ్యులకు లైన చౌదరి మహబూద్దీనుగారు లాహోరు మామలై టె బోయిన మునుము కావన బహుభక్తులైన రత్న సామి విల్లెగారిని, కొంత మంది స్నేహితులతో పంజాబు కానసభయందలి ఆసథికాగ సభ్యులతో కలసి విందు చేసెను.

సంస్కారములు

ధర్మి, జనవరి 14:—పట్టణమున ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తిపెట్టిన నాటి ఆ ప్రతినిధి కంఠానువాద్యులై ఎడిటరు యం. ఎ. హార్ని ప్రభుత్వమునందు. యస్. సి. యంధుకృతార్థము 4 హంసరాయగారికి సందర్శించుచు. పత్రికలయందు లంకామూలము ఆఫ్ ఇక్ సామియ్యులలో సంగోధనక యాటకుగాను సహాయార్థము 105 పానుల విద్యార్థులకు విచ్చిరి. అ. ప్రె.

ఏషియాటికు బిల్లు

ఆంధ్రాసుగారి తంతి

బొంబాయి, జనవరి 13:—సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారి దిగువ తంతిని బొంబాయి క్రానికలుకు పంపిరి:- ఇప్పుడప్పుడే విచారణకు రాదనుకొనుచున్న ఏషియా టిక్కు బిల్లు బహుశః మార్చి నెల నాటికి విచారణకు వచ్చుననియు అంతగా మించినను మేనెలను దాటిపోవదనియు తెలియుచున్నది. (జి. ప్రె.)

లిబరలుపక్షము - సంస్కారముల భవ

సర్ యం. వి. జోషిగారి అభిప్రాయములు

(రక్తియవిలేబరి)

నాగపూరు, జన 13:— సర్ యం. వి. జోషిగారు కే. సి. వి. ఇ. కలకత్తానుండి నాగపూరుకు క్రిందటి మంగళవారమునాడు తిరిగివచ్చి యచట మిత్రవారి సంఘసభ కొకదానిని పోయిరి.

లిబరలుపక్ష భవిష్యత్కార్య విధానమునుగూర్చి సీతవాద (తెలివిధి యముగగా యారాష్ట్ర)యనందు లిబరలు పక్షము ప్రస్తుతము సంస్కరణములను పనిచేయునట్లు నియోజకవర్గమునందు భావమేర్పడునట్లు జేయవలెనని చెప్పిరి. బాధ్యతాయత ప్రభుత్వము సంప్రాప్తము గాక పోవుట వలన సంస్కరణములు ఆకాధంగమును గలుగజేసెను. కాని రెండోవిధముగ కొన్నిలాభములు వానివలన గలుగవలెను. దుట వలన వానిని లక్ష్యముజేయక విడువరాదు. వీరారులో లిబరలు పక్షమువారు తా మెన్నికలందు పాక్షిక బ్రాహ్మణేతరులు స్థానికసంఘములందును, ప్రజాసంస్థలందును; కానసభయందును మందుకు వచ్చునట్లు తోడ్పడుదురు. అయితే వారు సత్వసాధకత్వమును బోధించు బ్రాహ్మణేతరులను మాత్రము రానిచ్చుటలేదు. ఈసత్వసాధకత్వమువలన బ్రాహ్మణులకును, బ్రాహ్మణేతరులకును కలహములు గల్గుమండెను వీరారులో ముఖ్యులగు బ్రాహ్మణేతరులు సత్వసాధకత్వమునకు ప్రతిహేళులగు నున్నందున సర్ యం. వి. జోషిగారు సంతోషమును చెప్పిరి. మధ్యరాష్ట్రము లందు లిబరలుపక్షము వారు మంత్రివర్గము నేర్పరచుట కిష్టమున్న అభ్యర్థులకే యెన్నికలందు సహాయము జేసెదరు అందులకు లిబరలుపక్షము ప్రచారము జేసి సాధనమార్గము లాయునుజ్ఞేయించియున్నది.

లిబరలు పక్షమువారికి రెస్పాన్సివు సహకారవారులతో తరులకు ఆక్షేపణ యేమియులేదు గాని వారు ప్రతిష్టంభమును గూడ నదేవిధమున లేకుండ పడుటకొనవలయును. అసహాయోద్యమము విరమింపబడెను. ప్రతిష్టంభము వదలివేయబడెను కాని మంత్రివర్గమునందు ప్రతిష్టంభ మవలంబించుట నిష్ప్రయోజకమని ఆయన అభిప్రాయము.

బొంబాయిలో లిబరలు పక్షమువారు ఇండిపెండెంటు పక్షమును నికానించి మామయన్నారు. వారి విభావమునకును తమదానికిని సంస్కరణము రాకున్నయెడల వారితో జేరవద్దు.

సర్ యం. వి. జోషిగారికి ప్రశ్నోత్తరకర్మ యుష్టము యెను. సక్రమ ప్రభుత్వములందును సూత్రమే నమ్మకము గలదు. (తెలివాద)

మితవాదులు చింతామణిగారిని ప్రచారము చేయవలయునని కోరుట

కోరుట

(ప్రెసు తంతి. ౧౧)

లిబరలు పక్షభవిష్యత్తు యందు ఏ. వి. చింతామణిగారి పత్రికాసంపాదకులగు ఒక సంస్థను, జోషిగారు ప్రభుత్వమునందు. యస్. సి. యంధుకృతార్థము 4 హంసరాయగారికి సందర్శించుచు. పత్రికలయందు లంకామూలము ఆఫ్ ఇక్ సామియ్యులలో సంగోధనక యాటకుగాను సహాయార్థము 105 పానుల విద్యార్థులకు విచ్చిరి. అ. ప్రె.

వికమత్యావసరము

ప్రస్తుతము భారతరాజకీయ పరిస్థితు లత్యంత విషమస్థితి గాంచినవి. అందరకును సమానవేదికగ నుండవలసిన కాంగ్రెసునందు భేదాభిప్రాయములు జనించినవి. పరమావధి స్వరాజ్యసంపాదన మని యందరు నేకీభవించినను దానిని గాంచుటకు గల సాధనముల సరయుటలో భేదభావములేర్పడి వ్యక్త్యహంకారములు హెచ్చె నవి. ఇంతకు దప్ప భేదమునకు మరొక కారణము గానరాదు. నిన్న హైకోర్టు సముద్రపు టాడ్డున బాబు బిషెనచౌదపాలుగా రుజన్యసించుచు తానే ఐతమునకును జెందనివాడ ననియు ప్రస్తుతము గావలసినది సర్వవక్షసమ్యేళనమనియు యెలుగైతి చాటిరి. కాని యీసమ్మేళనము, యీవికమత్యము, వికకంఠ్యముగ స్వరాజ్యమును గోరుట యెట్లు తటస్థించు ననువిషయము ముఖ్యముగ నాలోచింప వలసియే యున్నది. సంస్కరణములు పట్టిబూటక ము లనియు వానివలన ఆవంతయు ప్రయోజనము లేవనియు మన భేదమునందే గాక ఇంగ్లాండు నందలి కార్మికపక్షముచే గూడ నంగీకరింపబడెను. జాబరు రూఢుభంగుగా మొన్న లాహోరులో నుజన్యసించుచు యిట్టి సంస్కరణములను నిర్వీర్య ములగు శాసనసభల నొసంగిన బ్రిటిషు పార్ల మెంటు వైఖరిని నిరసించిరి. ఇయ్యవి యెవ్వరికిని తృప్తికరముగ లేవను విషయమును కాదను వారు లేరు. ఇంకను పీఠనంతవరకు యెంతవరకు సాధ్య మో అంతవర కీ సంస్కరణములను పనిజేయుద మని యీ మధ్య జరిగిన లిబరలు ఫెడరేషను అన్వేషు లగు సర్ యం. వి. జోషిగారు 'హిత వాద' ప్రతినిధితో బల్కుట విచిత్రముగ నుండును. స్వరాజ్యపక్షమును అట్లే పనిజేయవలె నని కోరెను గాని కాంగ్రెసునందు గావింపబడిన తీర్మానము స్వరాజ్యసంపాదన సంత త్వతఃకెట్టుచున్నదో మిత వాదనాయకులు గాని, అసెంబ్లీలో ఇండిపెండెంటు పక్షముతో జేసిన విషికచౌదపాలుగారు గాని గుర్తించవలయు గాన్పించును.

వ్యక్త్యహంకారములను, స్వపక్షాభిమానము లను, స్వాత్మర్థాలను జంపుకొని అందరకును సమానవేదిక యగు కాంగ్రెసు ఆదేశములకు వీని నన్నిటిని బలి యిచ్చినగాని వికమత్యము దేశము లో జేకూరి స్వరాజ్యము రాజాలము. పాలుగారు వికమత్యము గావలెనని నిన్నసంతసెపు మాట్లాడిరే గాని అది సాధ్య మెట్లో వచింపరైరి. అందరును కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన విధమును స్వీకరించి పని జేయుట దప్ప మరొకమార్గము గానరాదు. స్వరా జ్యమును జేరువకు దెచ్చుటకే గదా యెవరు పని

జేసినను, యనుమాటను మనసునం దిడుకొని దేశ ములో నధికసంఖ్యాకులు యేమార్గము ననుసరించు చుండిరో దానినే యనుసరించినయెడల ఈస్థితార్థ సిద్ధి గల్గునను భావముతో నొక్కరి యందరును బూనునెడల స్వరాజ్యసిద్ధి గల్గితీరును. అందరును బలమైన సంకల్పమును జేయవలయును.

పాలుగారి కింకను బర్కెను హెడు ప్రభువు జేసిన వాగ్దానమునందు సమ్మతముగలదు. మనము స్వపరిపాలనా ప్రణాళికను సిద్ధముజేసిన యెడల బ్రిటిషుపార్లమెంటు అట్టే అంగీకరించునని వీరు నమ్ముచున్నారు. ఇయ్యది యే మాత్ర మును సాధ్యముగానివిషయమని వీరికి తెలియకనా యిట్లు జెప్పట? శాంతసక్రమమార్గములద్వారా స్వపరి పాలనము సంపాదించు టెట్లో నిన్న వీరుదెల్పిన ప్రకార మైనయెడల యింకను కొన్నిశతాబ్దము లకుగాని స్వపరిపాలనము రాజాలదు. మనము సహకార భావముతోనే యీ సంస్కరణములను శాసనసభలను వాటియం దెంత సత్తాగలదో అంత వరకు పనిజేయవలెనని చెప్పినటుల పనిజేయునెడల బ్రిటిషుపార్లమెంటు మనలను 'మంచిపిల్ల కాదులు' అనవచ్చును గాని అంతకన్న యెక్కువయేమియు రాదు. ఇంతలో మనకు బ్రిటిషుపార్లమెంటు యెక్కువహక్కులను ప్రసాదించు నని నమ్మజాలము. కాని పాలుగారు జెప్పినదానిలో ప్రజల తోడ్పాటు, అంగీకారము, బలము పెనుకనుండు వలె నను విషయము చాల ముఖ్యమైనది. ప్రజ లలో రాజకీయప్రబోధము, స్వరాజ్యత్వజ్ఞ అసహ యోధ్యమును వచ్చినదాదిగ ప్రజ్వరిల్లె ననుసంగతి నిర్వివాదాంశమనక తప్పదు. ఇప్పు డటిత్వజ్ఞును మరింత యెక్కువజేయవలయును. అంధులకు వారికి శాసనసభల కార్యవిధానమును బోధించిన యెడల లాభముండదు. వారలకు స్వయంసహాయ భావము గల్గునటుల జేయవలెను. పరాధీనభావము లేకుండ జేయవలెను. అందులకు ఖిద్దు కార్య క్రమము తోడ్పడునని మ హాత్ము డు బోధించు చుండెను. ఇప్పటికిని ఆయన కా న మృ క ము బోలేడు. ఆయన కార్యవిధాన మదియే. దాని వల్లనే వికమత్య మన్నిపక్షములవారికిని గలుగ గలదు. ఈ ఒక్కవిషయమున నేకీభావ ముండు నెడల స్వరాజ్యము త్వరలో జేకూరు నను నమ్మ కము మహాత్ము సెప్పడును వీడజాలదు. వికమ త్యము నాకాంక్షించువారందరును యీ విషయ మును మనసునందిడుకొని పనిజేయుట ముఖ్యము. మరొకటి కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన రాజకీయ కార్య విధానము ననుసరించుట యైయున్నది. అందు కేట్రారు జయకరుపక్షములవా రే కీ భ విం ప క రెస్పాన్సివు సహకారపక్షమును బయలుదేరి దీయుట విభేదములకు కారణమయ్యెను. ఇప్పటి కైనను వారు కాంగ్రెసునిర్ణయములకు బద్ధులై యుండుట సమంజసముగ నుండును. కాంగ్రెసే అందరకును సమానవేదిక గావలయును. ఆ నిర్ణ యములకే అందరును బద్ధులుగావలయును. ఇప్పు డును యెప్పుడును కాంగ్రెసునం దన్నిపక్షముల వారికిని తావుగలదు. అందుచేత వికమత్యమును గోరువారు కాంగ్రెసు ఆదేశముల నిర్వహించుట తప్ప మరొకమార్గము గానరాదు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

చెన్నపురికివచ్చిన దక్షిణాఫ్రికా రాయబారు లకు మేము స్వాగత మొసంగుచున్నాము. భార తీయు లచట దక్షిణాఫ్రికాలో బడుచున్న యిక్క ట్టుల నుండి యుద్ధరించుటకు భారతీయు సహాయ మును వారు గోరుచున్నారు. గూఢముల బిల్లువలని కష్టము లన్నియును యిదివర కందరకునుచెలసినయే యుండును. వర్ణవిభేదము హెచ్చయ్యెను. ఆర్థిక ముగ నీబిల్లువలని కష్టము లనేకము గలవు. దక్షి ణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు భారతదేశ మెట్టి సహాయము జేయగలదు? దేశ మంతటను దక్షిణా ఫ్రికా పార్లమెంటుచర్యను నిరసించుచు అసమ్మతిని దెల్పుటకు సభలు జరుపవలయును. అట్టిది నేటి నుండియు ప్రారంభ మగును. ఆంధ్రాసుగారు బొంబాయి క్రానికిలుకు తంతి బుచ్చుచు యీ యేషియాటికు బిల్లు మార్చివరకు చర్యకు రాదని యు, మేవరకు గూడ నాగవచ్చు ననియు చెలసి నటుల దెల్పుచున్నారు. ఈ లోపల భారతదేశము ప్రజల మగు నసమ్మతిని దెల్పుట కెక్కు డవకాశ ము గలదు. భారత రాజప్రతినిధి భారతీయుల కచట సహమానములు జరుగకుండ కాపాడవలసి యున్నది. ఈబిల్లు యింకను అచట పార్లమెంటులో నంగీకరించుట కవకాశము రాకుండుట కొంతవరకు మంచిదే కాని యెప్పటికైనను వారు దాని చట్టము జేసియే తీరెదరు. ఇప్పుడు ఆంధ్రాసుగారు పంపిన వార్త ప్రకారము వ్యవధి యేర్పడునెడల భారతప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికాకు బంపిన రాయ బారము జేయవలసిన పని యెంతయో గలదు. ఇంతవర కీరాయబార మచట నేమి జేసెనో మన కేమియును చెలియుట లేదు. ఈ రాయబారమును బుచ్చుటయు గూడ యిప్పుడు లేకుండుటచేతనే అందులకు బడ్జెటుగంటు త్రోసి వేయబడెను. ఇకనైనను వ్యవధి యేర్పడినందున నీరాయబారులు తాము వెడలిన పనిని సఫలము జేయవచ్చును. అచట యూనియను ప్రభుత్వము బిల్లునందు భార తీయులకు గల యిబ్బందులను తొలగించునటుల జేయవచ్చును. యూనియను పార్లమెంటు లో నిన్న పరిష్కారము గావలసిన బిల్లు మార్చివరకు నాపబడుట శుభసూచకముగ నున్నది. భారత దేశము గూడ యీలోపల నసమ్మతిని దెల్పుచు నాం దో శ న జే యు చు, రా జ ప్ర తి ని ధి, యి య్య ది చ ట్ట ము గా కుం డ రాయబార ములు జరుపునటుల నొత్తిడి జేయవలయును. రాజప్రతినిధి తనచేతిలోనున్న బర్మా బిల్లు న కంగీకారమొసంగి ప్రజలయభిప్రాయముల మన్నిం పక యిప్పుడువచ్చినటుల జేసిరి. ఇందువలన భార తీయులకు బర్మాలో కష్టముల నినునుడింపజేసేరే యనవలయును. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయ మునైనను రాజప్రతినిధి శ్రద్ధవహించి పని జేయునా యని సంశయింపవలసియున్నది. ఎట్లయి నను ప్రజాందోళనము జరిపి అసమ్మతిని దెల్పి దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు తోడ్పడవలసిన ధర్మము భారతీయులపై నిలచి యున్నది. దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు దక్షిణదేశమందును ఆంధ్రమండలమునందు గుంటూరు, రాజమహేంద్ర వరము, బందరు చున్నగు ప్రదేశములకును బోయి అసమ్మతి సభలను జరిపి ప్రజల తోడ్పాటును బడయగోరుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమున వీరు వెడలి నపుడు ఆ యా చోట్ల నసమ్మతి సభలను జరిపి నాయకులు వీరిని సత్కరించెద రని నమ్మదము.

బరోడానుహా రాజు-విభజన వర్ధంత్యుత్సవము

స్వదేశసంస్థానాధీశులందు బరోడానుహా రాజు సకలవిధములను భారతీయుల ప్రశంసలకు బాతు డగుచున్నాడు. విద్యాసాంఘిక రాజకీయ పారిశ్రామిక విషయములందు బరోడానుహాను స్వదేశ సంస్థానములందు ముందంజవేయుచున్నది. బరోడా యందు మహారాజు స్థాపించిన కళాధవనము గ్రంథాలయోద్యమము విద్యాలయములు శాసన మహారాజునకు సంస్థానాధ్యక్షయమునందు గల యభివృద్ధిమును విశదము చేయుచున్నది. మహారాజుగారి వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమునను శ్రీ వారు చేసిన వరదానములు ప్రజలపట్లను వారికి గల సానుభూతిని విశదముచేయుచున్నది. మూడు లక్షల రూపాయల బకాయినిస్తూ మాఫీచేయబడినది. దూదినుకము తొలగింపబడినది. సంస్థానమునందు ముఖ్యపట్టణములందు తెలిఫోనులను స్థాపించుట కేర్పాటులుచేయబడుచున్నవి. వేలమంది ప్రజల కన్నదానము వస్త్రదానము చేయబడినవి. ఉద్యోగదానోత్సవమునందు బరోడా మహారాజు యును కుంభిహారు మహారాజుయును సామాన్య జనులతో గలసి మెలిసి తిరుగుచు ప్రజలపట్ల వారికి గల యనురాగమును విశదముచేసిరి. మహారాజు "దైవదత్తమైన ధర్మనిర్వహణమును జేయుటకు గత కాలమునందువలె భావకాలమునందును యథా శక్తిని పాటుపడుదును." అని ఘోషముఖమునను పడిన సందేశము వారి ధర్మనిర్వహణాభిలాషను తెలుపుచున్నది. వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమునను కేవలము బిరుదసన్మానములతోగాకను ద్రవ్యాది దానములతో ప్రజలను సంతృప్తపూర్వములను జేసి మహారాజుగారు భారత సాంప్రదాయముల ననుసరించి ప్రజలదీవనలకు బాతులగుచున్నారు. మహారాజు వారి కాలమును ద్రవ్యమును విదేశములందు గాకను స్వదేశమునందే వినియోగించిన ప్రజానురాగ మధికతరముగను వికసించియుండును. ఉత్సవ సందర్భములందు మహారాజు రాజ్యాంగసంస్కరణములను విస్తరింపజేసిన నితర సంస్థానాధీశుల కాదర్శాధిపతియై యుండియుండును. మహారాజుగారి యాశయములు సఫలముచేయుటకు భగవంతుడునుగ్రహించు గాత !

ఆర్థికసంఘము - సామాన్యసభ

సామాన్య సభయం దార్థికవిషయములను నిర్ణయించుట కేర్పడిన స్థాయిసంఘములోని భారతీయసభ్యులందు చాలమంది పేజీనను కమిటికిగాను గావలసిన సొమ్మునందు రూ 50,000 లను పన్నుల వారణోపసంఘమునకు గావలసిన దానియందు రూ 50,000 లను కర్రెన్ని కమిషనుకు గావలసిన దానియందు రూ 30,00,000 లను నిరాకరించి తమధర్మమును నిర్వహించిరి. ఈ కమిటీలవలననే విధమైన ప్రయోజనమును గలుగుట లేదని విశద మగుచున్నది. పేజీననుకమిటికి దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము చూపుచున్న నిరాదరణమును సర్వాధికారిగారు తెలిపియున్నారు. నిగంతుకప్రభుత్వము ప్రజల కంటి నీటిని తుడిచివేయుటకు బన్నెడి తంత్రములు ప్రజలను మోసగింపజాలవు. ఆర్థిక మృతికి ఈ మొత్తములను పూర్తిగను గ్రహింప గల సామర్థ్యము గలదు. అందువలననే ఆయన నీ మొత్తముల నాధికసంఘమునుండి యుపసంహ

రించుకొనుట సంప్రాప్తమైనది. ఆర్థికసంఘము నకు దగిన యధికార మున్న నాధికసభ్యు డీరితిని ప్రవర్తించి యుండజాలడు. నిరంకుశాధికారము మాత్ర మప్రతిహతముగ సాగుచున్న విధమును నిట్టి విషయములు విశదముచేయుచున్నను ప్రతిఘటనసామర్థ్యము మాత్రము గనుపడుచున్నది.

స్టేటుకౌన్సిలు-రాజప్రతినిధి నియామకములు

రాజప్రతినిధి చేసిన నియామకములు స్టేటు కౌన్సిలు తత్వమును చెప్పక చెప్పుచున్నవి. ఇది వరలో నున్న సభ్యుల నయిదుగురిని వారు చేసిన సహాయమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపునటులు తిరిగి నియమించిరి. రాజా నవాబు అలీ బద్దవాజ్ మహారాజుగారు క్రొత్తగను నియమింపబడిరి. ఖుషరై గారిని రాజప్రతినిధి నియమించుట యనుచితముగ నున్నది. అధికారసభ్యు లందరును నియమితులైనను చెన్నపురి యధికారసభ్యుడు నియమితుడై యుండలేదు. చెన్నపురి కిదివరలో నున్న యసధికార సభ్యుడు జి. ఏ. నటేశముగా రీయేను నియమితుడు గాలేదు. ఇంకను నిరువురు నియమితులు గావలసియున్నారు. ఈ నియామకముల నైనను నుదార హృదయముతో రాజప్రతినిధిచేయుట సమంజసము. స్వరాజ్యపక్షమున కెన్నికలయందు గలిగిన లాభములకును రాజప్రతినిధిచేసిన నియామకములకును వధికారబలము ప్రబలుట కు సరిపోవుచున్నది. ఎన్నిప్రయత్నములను జేసి విజయములను బడసినను శాసనసభలయందు ప్రభుత్వాధికారమును భేదించుట దుస్సాధ్య మనియును నిరంకుశాధికారాయుధముల కంతము లేదనియును తెల్ల మగుచున్నది. ప్రజానాయకు లీనత్వమును గ్రహించి దృష్టిని స్వయం సహాయమునకు మరల్చుట వివేకము.

బర్మావిల్లు అన్యాయము

భారతీయులకు యెక్కడను నిలువ నీడలేకున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో వారిసీతి యెటుల దుస్సహముగ నున్నదో అందరకును తెలిసియేయున్నది. బర్మాలోగూడ నట్టిసీతియే తటస్థించినది. 1925 సెప్టెంబరు సమావేశమున బర్మా శాసనసభ బర్మానులు గాని నేరస్థులను వెడలగొట్టుట కొక బిల్లు నంగీకరించెను. ఈబిల్లు భారతీయులను వెడలగొట్టుటకే యుద్దేశింపబడెను గాని మరొకందులకు గాదని గట్టిగ జెప్పవచ్చును. ఈ విషయమును దేశీయ మహాసభయందు ప్రకాశం పంతులుగారు బర్మా బిల్లుల తీర్మానము నుపపాదించుచు విశదము జేసిరి. బర్మానుండి వచ్చిన ప్రతినిధులచే గూడ నాబిల్లులు ఖండింపబడెను. రాజప్రతినిధి యంగీకారము నొసంగవలదని కోరబడెను. కాని రాజప్రతినిధి యంగీకార మొసంగినటుల నేటివార్తలు డెల్పుచున్నవి. ప్రజల కోర్కెలను తృణీకరించుటకు రీడింగుప్రభువుగారు బేర్పడసియే యుండిరి. ఇప్పుడైనను యంతకన్న యెక్కువజరుగుచు తలంచియుండలేదు. భారతీయులకు యిటునే స్వదేశముననే స్వాతంత్ర్యము లేనపుడు పరదేశమునం దేమాత్రమును నిలువ నీడయుండ దను విషయము తెలుతెల్లమగుచున్నది. ప్రభుత్వముపై సాధారణడియుండి లాభములేదు. ప్రజలు తమయొక్క హక్కులను నిలువబెట్టుకొనుటకు అన్ని విధములను ప్రయత్నించుచుండవలయున్నది.

పంజాబు శాసనసభ

నేడు ముగింపబడెను

లాహోరు, జనవరి 13-రెండు అసభికార తీర్మానములను చర్చించిరి. అందులో చాలభాగము సానికవిషయములే కాని తీర్మానములలో చాలవరకు ఓడింపబడినవి. మిగిలినవి ఉపసాదములు తీర్మానములను విరమించిరి. ఆ. (ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగములు

పంజాబు గవర్నరుగారు బోగోలప్రదేశంగారిని మంత్రిగా చేసిరి. వారు వ్యవసాయశాఖను చేపట్టెదరు. రావు హుసేను చౌదరి ఫోజీ రాముగారు విద్యాశాఖను చేపట్టెదరు. నర్తాడు మంగలపేంగారు పంజాబు శాసనసభలో సభ్యత్వమునకు రాతీ నామా నిచ్చిరి. ఆ. (ప్రె.)

సుధాంశు శేఖర కేసు

దక్షిణేశ్వరు బాంబు కేసుతో సంబంధము కలది

కలకత్తా, జనవరి 13-9 మంది క్రైమ విధింపబడిన దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసుతో సంబంధము కల సుధాంశు శేఖరచౌదరి కేసు నేడు ఆర్యోచన ప్రింట్సు కోర్టులో తిరిగిచారణకు వచ్చెను. అక్రమముగా ఆయుధములను మందు సామానులను దిగుమతిచేయుట యనుట నేరము వినిపై మోపబడెను.

ముద్రాయొక్క తుపాకుల వ్యాపారమునుగూర్చి. వి. యస్. కంపెనీలోనున్న ఎక్జిక్యూటివ్స్ టైమిసిమోహన్ భట్టాచార్జీయిట్లు సాక్ష్యమిచ్చెను:- నేను "ఆరంకోలా" మీద 7 సంవత్సరములు పనిచేసి పిమ్మట కలకత్తా రంగనాథులభ్యుతిగుంటున్న "ఆరంవా" మీద చేరితిని. 1924 సంవత్సరాంతమున "ఆరంవా"లో వైరులను వాదరుగానున్న ప్రమాదకరమార్గమునను నీ ముద్దాయిని చూచితిని. 1925లో వొక నాని ప్రమాదముతో కలిసి ముద్దాయి బిక్రెట్టులేరుగా కలకత్తా నుండి రంగనాథు పోవుచుండెను. కలకత్తానుండి రంగనాథును ముద్దాయి నాతో నాలుగైదుసార్లు ప్రయాణము చేసెను. చివరివారి రంగనాథు పోలీసు కమిషను అఫీసునుండి ఎత్తుకొని ఎచ్చిన ముకడిస్తాను ముద్దాయి నాకు చూపెను. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకై తానిట్లు పిస్తోళ్లను వసూలు చేయుచున్నానని ముద్దాయి నాతో చెప్పెను. అక్టోబరు నెలలో నేను ముద్దాయిని చూచినప్పుడు వానిదగ్గర చాల డబ్బుండెను. ఆయుధములను కొనుటకై ముద్దాయి ప్రవాజహనులను పోవు మంటిని నాతో అప్పుడు చెప్పెను. మరికొంతమంది సాక్షులను విచారించిన పిమ్మట ముద్దాయిపై ఆయుధ శాసనము 19 సి.డి. యఫ్. సెక్షనులక్రింద నేరములు మోపబడెను. ఆ. (ప్రె.)

రాజకీయ కైదీలు

విడుదల చేయగోరుట

ఎ నం బ్లీ ప్రతిపాదన

దిల్లీ, జనవరి 12:-రాజకీయకైదీల విడుదల గోరు తీర్మానము జనవరి 28వ తేదీన భారతశాసనసభలో చర్చింపబడుచున్నది. మహమ్మదుముఖీ, యాహుబ్, సి. ఆరిఫు, డి. బెర్బిష చదులాలు, రామస్వాంగార్లు దీని ప్రతిపాదించెదరు. కావున ఈతీర్మానమును స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వతంత్రులు గూడ బలపరచెదరు. తీర్మాన మిట్లున్నది.

"ఈసభవారు గవర్నరుజనరలుగారి కిట్లు ఫిర్యాదు జేయుచున్నారు:-

- (1) ఇండియన్ జెయిన్స్లో జాప్తస్వపు నేరము లేకయే ఇక్షనోనుచున్న రాజకీయ కైదీలందరిని, యింకను విచారణ యందున్న వారిని విచారణయే చేయ నద్దేశింపని నిర్బంధితులను యెట్టివరకు లేక విడిచిపెట్టులెను.
- (2) భారతశాసనసభవారు ఎన్నుకొనెడి యిద్దరు సభ్యులును ప్రభుత్వమువారు నియమించు సభ్యునిద్దరు గల ఉపసంఘమువారు ఫిర్యాదుజేయు రాజకీయకైదీలను విచారణయందున్న నేరస్తులను విడిచిపెట్టులెను.
- (3) ఇండియన్ స్వాతంత్ర్యము చేపూర్వు నుద్దేశముతో విప్లవము జరిపించు యత్నములలో సంపర్కము గలవను కారణముచే విదేశములకు ప్రవాసశిక్ష ననుభవించబడిన వారందరిని, ప్రభుత్వమువారికి యుక్తమని పోచెడి పరభులపై తిరిగి స్వదేశమునకు రా ననజ్జ నీయబడెను.

రాధాకృష్ణ నాటకము

సంగీత నాట్యమండలి

సుస్వాగతము! రాష్ట్రీయద్యౌర్ధ్వ మహాసభయాజమాన్యమున చన్ద్రశ్రీ కరుణించిన బెజవాడ సంగీత నాట్యమండలిసభ్యులు: మేము మనఃపూర్వక స్వాగత మొసంగుచున్నాము! సంగీత నాట్యమండలివారు గడచిన బుధవారము రాత్రి ఢిల్లీలో భవనముందు బ్రహ్మశ్రీ పానగంటి లక్ష్మీనృసింహరావువంటి గారిచే రచింపబడిన "రాధాకృష్ణ" నాటకమును ప్రదర్శించి

చన్ద్రనగర వాస్తవ్యులకు శరణివయలును, ఆంధ్ర నాటక రంగమున దపమానముగల్గును గడించినవారును "సరత్తు" బిరుదాంకితులగు శ్రీ పాడు పల్లి సుబ్బా రావుగారు రాధాకృష్ణను ధరించిరి.

లక్ష్మీనృసింహరావుగారి రాధ సుబ్బారావుగారిసాత్త్విక జెప్పిన అతిశయోక్తి అనుమాత్రమైన లేదనితలంచెదము. సుబ్బా రావుగారికింక లక్ష్మీనృసింహరావుగారి సాహిత్యమును రచించి రేమాణిని తలంచెడి వారుండుట ఆశ్చర్యము గాదు. లక్ష్మీ నృసింహరావుగారి రాధనలనాప్రపంచమునకంతయు శిరోభూషణము. సత్యభామతో శారదుని వర్ణనకుబట్టి రాధ యొకండుక పాదగరియైనను లావణ్యవతి. పదియార్వన్న పసిండిచాయి గల శేషాకాంతి గలది. కృత్రిమాలంకారముల నొల్లక స్వాభావిక సౌందర్యము వహింపెను. కొండ రూరక గంగిరెద్దువలె ఆభరణముల కిగవైచికినినను రాధ కట్టియలంకారము గట్టిదు. భార వస్త్రమును, అందుపైని కృష్ణవరమును రాధసౌందర్యభావనా పరిభాసమును విశేషపరచుచున్నది. సుబ్బారావుగారు తనపాత్ర ధారణనుండి గణనములనెల్ల గన్నరచిరి.

ప్రథమాంకమున రాధకృష్ణునితూగమనమునకై వేచి యుండును. ఆమహానీరునిరాకకై సర్వము వాయుత్తము జేయును. కొంతకడ వాతనిరాకకై విరిగింపును. శ్రీకృష్ణుడు వచ్చునట్లులేదు. రాధ విరహము వాపజాలదు. ఒకనిముస మొక యుగముగ రాధకుదోచును. విరహశేషము భరింపజాలక ఎంతయు విలపించును. పరితపించును. తనయంతదానితెగ్గించుకొనును శారదునిరాక వినినంతనే సంద్రమించును. కాని వెంట తనకాంతుడులేదు తెలిసి భగ్నాశ్రయమును. తనయసహనము తనయ సుతాపేమునంతయు శారదునియెదుట నే కరువులేట్టును. ఓషధి కునిరాకతో వత్తువనిజెప్పిన తనకాంతు డంతవత్తును రాకుండుటకు కారణమరయజాలక, కారడుడనినటుల వారి జిహ్వాను, రానేగొని. ఉన్నాదినివలె తన హృదయావేదనను వెల్లివిరియ జేయును. కృష్ణుడు మోసగించెనని ఊహించి నిస్వరూపియై యు గతలి వి నొం ది కృష్ణుని దయా కు త్యమును, నిర్వాణ జప్రేమను గ మనించినదై భ్రమ పడి మరల ఆశాపూరితమనస యగును. ఎట్టకేలకు కృష్ణుడు రానే వచ్చెను. వచ్చిన కృష్ణుని వదనమును రాధ వీక్షించును. వదనముపై నుండు చిహ్నముల గాంచి రాధగుండియలు రుట్లు వనును. శరీరమును సుకుమారతన డగు తన వాధునికి పువ్వు కయ్యపై పరువునకు రాని నిశితాగ్రములగుజాతిమొగ్గలు గ్రుచ్చు కొను నని సంధియాపడునట్టి సుకుమార గంధీర భావప్రకృతిత యగు రాధ వనిపాడిన కృష్ణుని వదనారవిందమును వీక్షించి సహింపగలదా? దుస్సహము, దుర్భరము, ఆ చిహ్నములు పోవు దనుక కృష్ణుని జూడ నొల్లదు. ఆహ! రాధాదేవి సౌకుమార్య సంపద, సుబ్బారావుగారి సౌందర్యము దకపరచిన విరహతాపము, ప్రణయోన్మాదము, అనహిష్టుత, ఆతురత, ఆనిర్వచనీయము. వీరి నిజలవణ్యవదనమునకు విశాలనయనము లుండుట వసిడికి తావి యట్టినటులుండును. ప్రేమ, భక్తి, కరుణాశ్చర్య రసభావప్రకటనకు వీరి సేత్రములు ఎక్కుడుగ అనుమలించును ఈ నాలుగు రసములను తత్తదుచితముగ తోడ్తో మార్ప నొందించుటకు వీరికిగల కత్తి యనుసహనము.

రాధ తిరుగ మూడవ అంకము నందు నెల్ల లతో నేతెంచును. చంద్రుని కొరకై వేచియుండు చకోరములవలె శ్రీకృష్ణునిరాకకై తిరుగ వేచియుండును. కృష్ణుడు వచ్చునంతలో తానునిద్రముగ నుండుటకై, తనయాతిధ్యమందు తాపములు లేకుండుటకై, చిత్రవిధ్రుచలన తనమాటలయందెట్టి తొట్రుపాటును గలుగకుండుటకై ముందుగ నొకతూరి చెలికత్తియలతో ముందు జరుగనంకు నాటకమును ఆడుదురు. భగ్గుర తాను, రాధపాత్రను గైకొందుని పల్లవు. రాధఅందలకై వేసిండును. తనరాధాత్వమును తాను సర్వీప జాలము; ముమ్మాటికిని ఒకర్నింప జాలదు; నేనొకరు రాధాయకటకులనకృష్ణము లేదు. జన్మాంతరమందును తానే రాధ యట! ఆహ! రాధ యొక్క పూత చారిత్రత

రాధాకృష్ణుల సంబంధముకేవల సతీపతిత్వము గాదు. భక్తునకు భగవానునకు గల అవివాభావసంబంధము. ఈపట్టు సుబ్బారావుగారి భావప్రకటన లక్ష్మీనృసింహరావుగారి రచనను గూడ ధిక్కరించెనని తోచెను. అంతర్బాటక మారంభమైనది. మధుర కృష్ణపాత్రను ధరించినది. మధురయందే రాధకృష్ణుని గాంచెను. రాధకు భావనామాత్రమున తనయిట్లు దైవ మగపడెను. వానిని నేవించెను. పూరించెను. భరించెను. "ముద్దులముగ ముపై మూగను ముంగురుతో ముడుగుగా పైకి ద్రోయునునొకృష్ణ" ! "అను పద్యము" ను జదివి నడించునపుడు సుబ్బారావుగారు శ్రీ వహజకును, శృంగారకరుణాలోకనములను సుమధుర వనోపై పుష్కమును, సౌకుమార్య అయిన చేష్టికలను మహాన్నత భావప్రకటనను గావించిరి. కవలనాటక నూత్రాభియంపకృష్ణుడు తెరవెడలి బయల్పడెను. పాపము శారదు డనినటుల వచ్చినదానినె చలగ జెనుకకు మరలవలసినచ్చెను. ఎందువలన? రాధ కృష్ణుని ఎందులకై ప్రేమించెను? విశిష్ట శృంగర్యములకా? కాదు. భవభూగ వాంఛల నాశించిరా? మణిమయభూషణాంబరముల గోరి యా? కానేకాదు. రాధహృదయము ఆసుష్మిక అన్యాయానందమునకై గాని విహిక వాంఛల వెలుపునునకు తొలయు గాదు. లోకుల కాకిగలను రాధ లెక్కజేయుదు. పరుల ఆగ్రహమగ్రహములను నిందాప్రాత్రముల సరుజేయుదు. సర్వసంగ పరిత్యాగియగు సన్యాసియందుండెడి నిష్కామకర్మయో రాధకృష్ణుని ప్రేమించుటకు కారణమయ్యెను. తన కాంతుడుల శ్రీకృష్ణుడు దక్క సృష్టిలోని జీవతతి యంతయు శ్రీకృతియే. ఆతడొక్కడే పురుషాడు! ఈర్ష్య అనూయలకు రాధహృదయ ముందు చోటులేదు. జగన్మోహనమును బాపకృత్తిని పరింపుటలో రాధ పాపమార్గికచింత పరమపత్తివ్రాసెనరాగము, నిష్కలంక ప్రేమానుబంధము సువిదితము. వారీలోకమునకు మార్గ దర్శకము. సత్యభామయెడల రాధప్రవర్తన ఎట్లుండెను? రాధా సత్యలప్రకృతి సర్వ విషముల భేదించును. "తనతోపాట నేకకాంతలకు తనకాంతుడు, కాంతుడుగ నున్నను తనకు కంటిలో పాపయందైన అనూయలేదు సరిగదా విడుదువీక్రిలి వాల్లెరును ఆమహానీయుని పాదసేవచే తలెత్తురుగాక" యని సంకల్పిస్తోయి పరశ్రేయోభిలాషిణి రాధ.

అట్టి రాధ సత్యభామకు ద్వేషింపగలదా? సత్యభామ కృష్ణుని శిరమును దన్నినపుడు రాధహృదయపుటము భేదింప బడినటులయెను. సత్యయొక్క మాడుమూటలకు వెలచి తన వాధుని నేవించ జంకెనా? లేదు. మీదుమీక్రిలి తనకాంతుని నేదదీర్చి ఆతడొక్కడే తాద సమభివంతుల జూడజాలక తన్ను గూడ తన్నుమని భామ పాదముల చేరువ నొరగను. ఇప్పట్లును సుబ్బారావుగారు చూపిన విషయశీలము, నాధునియెడ గల గాధాను రాగము, స్వాధ్య రాహిత్యము, వీక్షింపవలయునే గాని వర్ణింప నలవిగాదు. రాధయొక్క ఈ పాపసౌక్యమే సత్యభామ మనమును మరల్పజాలెను.

ప్రథమాంకముందు ప్రేమమయమూర్తియల రాధ నాలవ మనంకు భక్తియే ప్రధాన గుణము గలదియగును. చీనిచీనాం బరాలంకృతయగు రాధ, జేగురుపాత్రను ధరించును. తులసిపేరులే తారవారము లయ్యెను. ఉపవాసములచే జేహమును కృశింపజేసి, మనోనాధునిగానలేమి విరాగినియై విశి శాంతరసంచారమొనర్చెను. ఉన్నాదినియగు రాధచేష్టికలను సుబ్బారావుగారు చక్కగ జూపియుండిరి. వీరిప్పట్లునగావించి నచారిహాససంకీర్తనము ప్రేక్షకులమనముల కరగించి తిన్మయుల జేసివైచెను. "కృష్ణ, కృష్ణ, కృష్ణ" యని నృత్యము గావించుచు హిందూస్తాని రాగము నాలాపించి పాడునపుడు సుబ్బారావు గారు తాదాత్మ్యము నందియుండవలెను. శ్రీకృష్ణుడు వచ్చినాడని భ్రమించి రాధయాతనికి సత్కారములు జేయుసందర్భమున సుబ్బారావుగారు పుస్తకమునందుండు పాఠమును అభివ్యక్తిగావించి నటింపుట సముచితముగను, యుక్తముగ నున్నది. చంద్రవింబము యమువానవియందు ప్రతిఫలించుటజూచి శ్రీకృష్ణుడని భ్రమ జెంది అందుముకును మునికుమారునిచే రక్షింపబడినదై శ్రీకృష్ణునిమోతలను రప్పించబడినపుడు రాధవైరాగ్య చిత్రము భద్రప్రసందర్భ నాపరిరంభము చేసిందిహియి నూటాడ జాలక, నిశ్చేష్టికలై నేలబడును. ఇట్ల సుబ్బారావు గారు కృష్ణునిపై ఒకవిన దృష్టులు ప్రేక్షకుల హృదయములందు చిరకాలము నిలిచి యుండవలెను.

సుబ్బారావు గారు కొంచెము ధృఢకాయునిని జెప్పక తప్పదు. కాని రాధపాత్రమునకుమాత్రము ప్రవర్తనమేమియు గానిపించుటలేదు. వీరికి ఉత్తమమగు ఆవయవస్ఫూర్తి గలదు.

పద్మయులను రాగయోక్తముగ, అతిస్మగువుగ, సుకుమారముగ, అర్ధముక్తముగ పరిచుటలో వీరికి విశిష్టమనలు. వీరిగాత్రము న క ను కూలము గత స్థ స్థాయి యందే విశేషప్రయత్నములేక ఉండెదగుగాని కొందరవలె ఈ రక గొంతు జించుకొన ప్రయత్నింపరు. వీరియంతరి వ్యాప్తి దో మెచ్చటను గానిపించదు.

శ్రీ కృష్ణపాత్రధారియగు శ్రీ అద్రింగి శ్రీరామమూర్తిగారు పాత్రకుల కపరివయలుగారు. వీరిగాత్రసూక్ష్మము గానకాశలమును మెచ్చని వారుండరు. సత్యభామ శనశిల దన్నినపుడు జేజిభిపైని నుండునా పాదపద్మము. అట్టినాచు లిలతైని అమరె నీరుపాద కమలంబు" అని సత్యభామను ప్రస్తుతించినపుడు కృష్ణునిమాయదాతనము, బహుభార్యాత్వములన గలిగిన యభవజ్ఞానము చక్కగ ప్రదర్శించిరి. ఇటువల భార్యల మధ్య అడకత్తిలోని వక్రమలెనుండి తన మాయాశీలతచే, సమర్థించుకొనుటను, సత్యభామ గర్వాతికయమును, అహంకారమును జాపుటయందు గన్నరచినచాతుర్యమును శ్రీరామమూర్తిగారు చక్కగ అగపరచి పోషించిరి.

కడపటి యంకమును వారదునిచే రాధ నృత్యాలేమను విని, రాధాదేవి యాహ్వనించునపుడు శ్రీ రామమూర్తిగారు సభ్యుల హృదయముల మారగొనినటుల సత్యమారముగాను, వీరినిగూర్చి మరియొక మారువ్రాయునపుడు వివరముగ విమర్శింతుము.

బసవలింగముగారి దాస్యము మరువజాలము. నాటకమున తము నొకయెత్తు. వీరి దాస్య ఒకయెత్తు. వీరిదాస్యను కనులన గాంచవలయునేగాని వ్రాయుటకు మాతరముగాదు. కావున వివగోరువారెల్లరు రాగల ప్రవర్తనమును మాచి సంతృప్తికెందెదరు. గాకయని కోరవము.

సత్యభామ, శారద, చెలికత్తియల పాత్రములగూర్చి శని వారము రాగల ప్రదర్శనాసంకరము వివరముగ వ్రాయగలము. కృష్ణుని పాత్రను పూర్ణముగ అనాడి విమర్శించెదరు. కావున శనివారము గోఖలేభవనముందు జరుపవచ్చు ప్రదర్శనమును వీక్షించు నవకాశము గోల్పొనకుండురు గాక.

ఆంధ్ర ప్రకాశిక

లిమితుకుకంపెనీ జేయబడుట

6 వ లేదీన మదరాసులో నాయుకు సంఘమువారు సభ జేసి "ఆంధ్రప్రకాశిక"యను తెలుగు వారపత్రికను ఇకముందు జాయింటుస్టాకుకంపెనీచే నడపించవలెనని నిశ్చయించిరి. వాటా ఒక్కొంటికి రూ 5 చొ 200 వాటాలు వసూలు చేయబడును. 400 ఏండ్లవంకి ఏ. సి. పార్లమెంటునాయుడు గారిచే సవర్ణ తో కొనసాగించవచ్చునని యీ పత్రికను వచ్చేసంవత్సరాద పండుగలో పున స్థిరముగు సంస్థాపింపుమని మంచినరి దలంచిరి. నాయుకు సంఘాధిపతులందరు వాటాను దీసికొన ప్రార్థితులు. తమపేర్లను ఎన్నివాటాను దీసికొనునది యెప్పుడు ఆర్. మదన గోపాలనాయుకు గారికి 41 ఆదియవ్వనాయకు వీధి విలాసము వకు వ్రాయవలెను.

రెండవ నాయుకు సభను ఏప్రిలు మాసమునందు మదరాసులో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఏర్పాటులను సూర్పి విచారించ 20 వ లేదీన వాట్టాస్సు ధియేటరునందు 6 గ. సభ జరుగును. (కార్యదర్శి)

ఓడలలో వైరెసు కార్మికులు

సమ్మె చాలించిరి

బొంబాయి, జనవరి 18:—సమ్మెచాలించి ఏవరతులు లేకనే సమ్మెదారులు పనిలోనికి పోయిరి. సమ్మెదారులు లేకనే వర్తకసంఘమువారు ఓడలను నడుపుటకు అనజ్ఞానీయగా చాలకాలము నిరుద్యోగములో నుండెనలయునని ఢియ పడి నెలకు 22 1/2 షిల్లింగుల తిప్పలకు ఒప్పుకొని పనిలో చేరిరి. మార్క్సెను ఓడ బొంబాయికుండి మంగళవారము బయలుదేరెను. చాల నైసికదశములు ఆకువారితోను పిల్లలతోను నెల్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రా|| ప్రభుత్వము

ప్రజాయత్త శాఖామంత్రిలు

అలహాబాదు, జనవరి:—వారిష్టగు నవాబు మహమ్మదు యూసఫ్, భామారు రాజేంద్ర సింగుగార్లను సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు ప్రజాయత్త శాఖలకు మంత్రిలుగా నియమించెను మంత్రిలు నిన్న చార్జి పుచ్చుకొనిరి. ఇప్పుడు మంత్రిలు నున్నరై. (ఆ. ప్రె.)

బ్రిటిషు ఇండియను కమిటీ

వెల్లింగ్టన్ ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలంబి)

అలహాబాద్ జనవరి 14:—చీనాను 15 తేదీని బయలుదేరు టుక్ ముందు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు బ్రిటిషు ఇండియను కమిటీ యూనియను కథ కథ్యక్షులను విహించిరి. సాంఘికపనులకు కాశ్యతముగ భవనము శీర్షాటుతేయవలె నని వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు శోచెను. భారతీయులను తదితరమిత్రులను గోరిరి. ఇంతవరకు సంస్థానాధీశ్వరులు కొందరు సహాయ మొనర్చుటచే ఈపని సాగుననుమన్నారు. భవనమును గ్రాన్వీనరులో బకింగుహం పుందిరమున కెదురుగ నెలకొల్పెనరు. ఫిబ్రవరి మాసాంతమున, ఫిబ్రవరి 25 తేదీని ఇన్వీను ప్రభువు కచు విండ్సార్చెనరు.

బొగ్గునిచారణసంఘము

గనులయజమానులపర్యాటకులు

రోజు 1 కి 8 గంటలపని కొప్పకొనుట

రుగ్బీ, జన 12:—బొగ్గుపరిశ్రమను మరల ఉద్ధరించు టుక్ బొగ్గుగనుల యజమానుల అధ్యక్షుడగు ఈవ్ లియియన్ గాట్టు కొన్ని మార్పులను బొగ్గునిచారణసంఘమువారికి తెలియజేరి. ప్రస్తుతము రోజు 1 కి 8 గంటలు పనివాలెడు పనితేయనున్నారు. 7 గంటలకు బదులు 8 గంటలు పనితేయవలెననియు రైల్వే ట్రాన్స్ పోర్టు టౌగక జేయవలెననియు, (రైలులో గొంపావుట) స్థానిక ట్రాన్స్ పోర్టునుగూడ చువకగ జేయవలెననియు రోజు 1 కి 8 గంటలు గనుల పనిచాండ్రు పనితేయవలెననియు అట్లయిన ప్రపంచములో ప్రస్తుతము న్నభరతును ఉత్పత్తిజేయుటకును భరతున్న వారను గూడ దీయవచ్చుననియు చెబుచున్నారను. రోజు 8 గంటలు పనితేయవలెననియు 1 కి ఒక పిల్లింగ్ 8 పిల్లింగులో భరత్యవని ఒక కోస ఎక్కువపనిజేసిన వేరనుమొద్యును. బొగ్గు విస్తారముగ ఎరుగుతేయవలసరను. టన్ను 1 కి 2 క్కీ లోక 8 పెన్నీలువార యుండుటచే కంట్లాట్టు నృథాగాబోవుచున్నది. విదేశీబొగ్గు కంట్లాట్టు బోల్చికాచిన భరతు తేడా యుండుటచే ఇట్లు కంట్లాట్టు బోవుచున్నది. రవాణాఖర్చులు చువకగాకలెను. ప్రస్తుతము రైల్వేదారుఖర్చులు హెచ్చుగ నున్నది. ఇది పనిచాండ్రు కష్టము కాన దీనికి తక్షణము నివారణోపాయమును గనిపెట్టవలెను స్థానికవేతనముల ఒకంబుకే నుద్ధరించు టవసరము. ప్రభుత్వమువారు గలరు స్వాధీనము చేసికొనుటచే లాభ ముండదనియు అది అంతయు రాచకీయములకే సంబంధించినదనియు అనుమన్నారు. బొగ్గుపరిశ్రమను తిన్నగ నిర్వహించుటలేదను భంగతిని నిర్ధారణను జేయబట్టెను. లోపాయికారీగ గనులను పనితేయబ కిచ్చునడచివారు ఇట్టివేతనములను వేయమన్నారు.

జర్మను బ్యాంకులేటు

కెల్లిక్, జనవరి 12:—రిచిస్పాన్యంవారు డిగ్లెవు టులేటును నూటికి 9 నుండి 8 కి తగ్గించిరి.

రబ్బరునిర్వహణము పర్యవసానము

స్కాట్లాండ్ జనవరి 13:—సరసమగుధరలకు కానల, నంత రబ్బరును పన్నుఁజేయుటకు 10 000 000 డాలరులను ఖర్చుపెట్టుటకు సేవను ఆటోమోటైలంకంపెనీవారు త్రుడుతగిసిరి. దీనినంతను నిర్వహించుట కొకసంఘమేర్పడెను. పెద్దకంపెనీలుగూడ ఇందు పాల్గొనుటకు సన్నుతించెను.

సార్వభౌమిక స్మారకచిహ్నము

నేపాలు కేయటకు బ్రిటిషు రాయుల ఎకడమి వింటరు ఎక్జికియిషనువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విరాళములను నూలు కేయటకు ప్రయత్నించు చున్నారు.

మెక్సికో దొంగలు

చాలమంది కట్టుబడిరి. దోచుకొన్న సాత్తు దొరకైనది

మెక్సికో జనవరి 12:—సిటీ ఫెడరలు సేనలు దొంగలను, దొంగలున్న రైలును గుర్తించెను. మాడగనే దొంగలను చాలమంది జంపిరి. 8 గురిని బట్టుకొనిరి. వారిని అప్పుడే ఉరి దీసిరి. దోచుకొన్న సాత్తు శంతయు దొరకెను. దొంగలు చెవరి బొయిరి.

చీనాప్రాంత రాష్ట్రీయసంఘమువారు

పికింగులో 12 తేదీని పహువేళమెరి. వ్యాయకాఖామాత్ముడు గౌరవసంఘాధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడెను.

ఈశ్వరాయువుకు మందు

ఈశ్వరాయువుకు ఫ్రాంసులో డాక్టరు ర్యావో డాక్టరు జెల్లింగుగార్లు క్రొత్త మందు గనిపెట్టిరి. పెద్ద మోతాదులను గూడ రక్తవాళములలోనికి ప్రవేశపెట్టవచ్చు నీమందును త్వరలోనే ఈమందు వైద్యులందరకును దొరకుననుచున్నారు.

రాచపుండునివారణ

మరికొంత ఆర్థికనష్టాయ మొనర్చుట

రుగ్బీ జనవరి 13:—రాచపుండు నివారక పరిశోధనా ర్థము మరింత మొత్తమును నిన్నటిదినము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రాచపుండు నివారకసంఘమువారు ఇచ్చుట కొప్పుకొనిరి. ఇంతవరకు ఇచ్చిన మొత్తము 75000 పౌనలకు మించినది. డాక్టరు మొట్రాముగారు జేయుచున్న పరిశోధనపద్ధతులవచ్చినవి. లీవ్స్ పిక్చరడ్యాలయములో కల్పి ఒక పరిశోధన సభును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. చాల దేశములందీ సంఘములు ఏర్పడుచున్నయవి.

నూతన హెడజాబిరాజు

ఇబ్బీసాదు నెమ్మకొనుట

ప్రజాక్షేమమునకు భంగము లేకుండుట

రుగ్బీ, జనవరి 12:—హెడజాబి ప్రముఖులు ఇలిను సాదుగారిని హెడజాబి రాజుగ నెమ్మకొనిరట. హెడజాబి రాజుగను, నేజిరు, నేజిరురాజ్యమునకు సామంత రాజ్యములుగ నున్నవాటికి సుల్తానుగను ప్రకటించిరి.

నెజిరు పరిపాలనమును వేరుగను, హెడజాబి పరిపాలనమును వేరుగ చేసెదననియు, నెజిరు నైన్యమును వేరుగను, హెడజాబి నైన్యమును వేరుగ నుంచెదననియు ప్రజాశాంతికి భంగములేకుండు రెన నైన్యము ప్రయత్నించునని ఇబ్బీసాదుగారనిరి.

రేపు సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

'రాధాకృష్ణ' ప్రదర్శనము

గోకేహాలులో బెజవాడ సంగీత నాట్యమండలి సభ్యులు రాధాకృష్ణ నాటకమును ప్రదర్శనము గావించెదరు.

రాధ—నటరత్న పారువల్లి సుబ్బారావు

గారు.

కృష్ణుడు—అద్దంకి శ్రీరామమూర్తిగారు.

బసవలింగంగారి నాట్యముగూడనుండును.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

సమాజమువారు, ఏలూరు

ఎస్.ప్లనేడ్ థియేటరునందు

సారంగధర

16-1-26 శనివారము

సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

ప్రదర్శించెదరు.

ఎమ్. ఎన్. రాచ, జూలూదాడు, ప్రొద్దుటూరు

చిత్రకళా ప్రదర్శనము

జనవరి 15 మొదలు 29 వరకు

బొంబాయి, జనవరి 13:—బొంబాయిలో బొంబాయి చిత్రకళాప్రదర్శనసంఘమువారు ప్రదర్శనమును 15 మొదలు 29 వ తేదీవరకును జరుపుదురు. ఇదివరలో కంటే ఈసంవత్సరము ఎక్కువ ఉత్సాహ ముండవలెను. మాచలలు కనుపడుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు మాఘములు

అలహాబాదు జనవరి 13:—మాఘములు జేయురేవునకు ఇంతవరకు ఎప్పుడునుచేసినములలో ఇష్టదశవత్సరముండలేదు. రేపు గ్రహణము. కావున ఇంతను ఇనుకవేసిన రాలకంకునంతటి జనము వత్తురనుకొనుచున్నారు. ప్రత్యేకరేళ్లు ప్రాచుటిమొదలు శోజంకాయును నడచుచున్నవి.

వాతావరణస్థితి

1926 వత్ జనవరి 15-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలో ఉన్న గ్రామములు	ముఖ్యజిల్లాలో ఉన్న గ్రామములు	ముఖ్యజిల్లాలో ఉన్న గ్రామములు	ముఖ్యజిల్లాలో ఉన్న గ్రామములు	ముఖ్యజిల్లాలో ఉన్న గ్రామములు
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో

గోపాలరం	81.8	68.8	...	0.19	44.96
విశాఖపట్టణము	80.8	71.2	...	0.07	87.09
కాకినాడ	80.6	71.7	...	0.02	89.09
మచిలీపట్టణము	82.6	70.4	...	0	41.59
కర్నూలు	86.2	65.8	...	0.14	26.01
బళ్లారి	85.2	62.4	...	0.15	20.51
అనంతపురం	...	...	...	0.81	27.38
కడప	86.0	67.0	...	0	81.23
నెల్లూరు	84.8	69.0	...	0.02	87.98
పుచ్చాను	84.1	70.7	...	0.15	50.74
కడపూరు	82.2	70.8	...	0.80	62.94
నీలము	89.7	66.6	...	0	39.30
గోయంబుట్టూరు	84.7	65.2	...	0.03	22.22
తిరుమనాపల్లి	89.6	69.6	...	0	88.18
నాగపట్టణము	83.3	77.8	...	2.83	54.18
మధుర	85.3	70.8	...	0	38.18
పొంబే	82.2	76.3	...	0.01	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.69	29.84
తిరువేంకటము	83.6	74.0	...	0.87	64.51
కొచ్చిక్	85.6	74.8	...	1.10	114.51
కాకికట్టు	89.8	73.1	...	0.15	117.16
మంగళూరు	92.7	72.1	...	1.03	125.88
బెంగుళూరు	88.6	69.1	...	0.66	85.87
మెరకాగ	78.6	67.0	...	0.07	125.46
కొడైకానా	62.1	46.2	...	0.80	82.18

సర్కారులు:—ఆకసము కొన్నిచోట్ల పలకటి మేఘములతో నూడుకొన్నది. తక్కినచోట్ల దట్టముగ ముప్పులున్నవి. రాత్రివేడిమి 8 క్కీ నుండి 7 క్కీగ్రిటు ఎక్కువ.

డక్కన్:—ఆకసము నిర్భయముగనున్నది. కర్నూలు కడపలలో రాత్రివేడిమి 8 క్కీగ్రిటు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలకలకు నున్నయవి. రాత్రివేడిమి 2 క్కీ నుండి 3 క్కీగ్రిటు ఎక్కువ.

ఎండ గాముచున్నది. యస్. ఆర్. హెడ్ సార్వభౌమ వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

కిరసనాయిలుయొడ నిష్పంటుకొనుట

కొలంబో, జనవరి 13:—పరివ్వనోనిధుభాగ్యలో ఓమూకో తీరముననున్న కిరసనాయిలుయొడ "హ్యా"నుండి ఆపద్యార్థ వచ్చినది. కచీరానుండి బొంబాయికి పోవుచున్న "హ్యా" అను ప్రభుత్వపుటోడ అచ్చటికి వెళ్లినది. "హ్యా" నిష్పంటు కొని యుండుగా తాను చూచి సహాయమును నెట్టివచ్చి "బిటిమోజ్" అను ఓడ చేప్పచున్నది. (అ. ప్రె.)

ప్రసిద్ధినికాలేజీ కాల్యంతి పోటీ పం దె ము లు

ఆధ్వర్యకాలేజీ - లాకాలేజీ

ఈ పోటీపం దెములు చెన్నరాష్ట్ర మంతటిలో మొదట ప్రాపించినవాటిలోనొకటి. కాని ఆధ్వర్యకాలేజీ రాజమండ్రివారు ఈపం దెములకు పోటీపం దెములు కనిపెట్టిన ప్రధమము. ఈ పం దెములకు ఈపం దెములకు పోటీకి వచ్చినవి ఆరుజట్లులు మాత్రమే. కావున ఆగోరర తీర్పులతో యన 2 రోజులపాటు రాజమండ్రికిని లాకాలేజీకిని సహజోడి అయినది.

రాజమండ్రి ఇగ్నెడ మొదట రాయపురం మెడికలు స్కూలుజట్టుతో పం దెముడెను. ఆనాడు రాజమండ్రి ఆట. గాండ్రం విశేష పాపానైపుణ్యములు చూపకున్నను వైద్య విద్యార్థులతో సమయై. తరువాత మరల 15 నిమిషములపాడగా ప్రయాణపు బహుళిక, పట్టామంతు మొదటి పర్యాయము నాడుటయందు గలుగు బంకు (ప్రేఫియర్) విసివి ప్రాత్రమూర్తి పోయినా రిరి తెలుగునే గలిచిన యెడల జ్ఞాన్వ్య పహితమును గుర్తాదను పొందవలెనను భయముచే చిట్టచివర నొక గోలు సేవించిచేతమాయనునట్లు ఎన్ని పర్యాయములు గోలుచేయుటకు అవకాశము గలిగినను చేయక తుట్టుతుడకు ఒకగోలును మాత్రము రి.

మొన్న సోమవారమునాడు లాకాలేజీవారితో నాడిరి. మొట్టొకటి యరగంటపాటి యెదురగుట చే గాబోలు రాజమండ్రి కెదురుగానే ఎక్కువసేపు జంతియుండెను. కాని రెండవ యరగంటలో ఎక్కువ సేపు లాకాలేజీవారి జైపుండెను. నాడెక్కడికి ఫలము చక్కలేదు. నిన్న మంగళ వారమునాడు మరల ఆ ఇరువురే ఆడిరి. ఆ క్రితిపు రోజుల వలెనే గాలి లాకాలేజీకి అనుకూలముగ నుండెను. మధ్యరత్రి ఆ క్రితిపు రోజున సున్నవారే. రాజమండ్రివారు గంటయును నాడి మరల పావుగంట చూపమనగా మరలపటిచినను సమవాయిదా చేయుచునిరి. కాని నాడే పం దెములు ముగియవలయునను వాంఛ చే పనునేను నిమిషములును ఆపించిరి. ఆటయందు అత్యుత్సాహము ప్రబలిినది. ఇందులో పాల్గొనినవారిలో ముఖ్యముగా నలుగురైదురు మాత్రము అతి జ్ఞానూ పాత్రముగా నాడిరి. లాకాలేజీ తరపున ఆసిన ప్రసాదరావు గారును, కాలేజీ మడను వద్ద కట్టుకొని ఆసిన పుల్లారావు రమ్యమైన ఆటను గనుబుచిరి. రాజమండ్రివారిలో పుల్లారావు కృష్ణస్వామి, హాపుబాక రాజా. పుల్లారావు చెప్పి తీరవలెను. వారిరువురిలో ఎవరు లేగన్నను రాజమండ్రివారు వచ్చిరగోజుననే తిరుగు రైలు పట్టియుండురు. కృష్ణస్వామి గోడవలె నచ్చిన బుతి నెల్ల తిరుగ దోలెను. గోడకు పునాదివలె రాజా కృష్ణస్వామిని కాపాడుచుండెను. ఒకరుకాక నొకరు గోలు కాపాడే కాపాడుచుండిరి. వీరిరువురిలో ఎవరు బాగుగ నాడగలరో చెప్పబడవచ్చు. ఏలన, రాజాకృష్ణ స్వామివలెచాలామారుతన్న లేకపోయినను మనిషిని యాతని కంటె బాగుగ గాయగలడు. ఛిన్నిలు పోతులును చూపి ఆటను చూపవారికి ఆహ్లాదముగ చేసిన ప్రకాశరావుగారి సంగతియు ప్రశంసనీయు.

ఈసమజోదీ పరల నేటి సాయంకాలము 4.45 నిమిషములకు ఆడించెను. ఈ మధ్య, గురు, శుక్రవారములలో రాజమండ్రివారి కను ఖర్చులన్నియు ప్రసిద్ధినికాలేజీవారే భరించెదరు. నేటికంటె అత్యుత్సాహముగా నుండునని అనుకొనవచ్చును-భరిత మేముగనో!

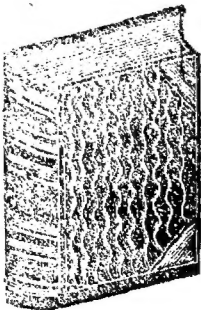
ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది !!

ఆంధ్రదేశములెటను కుప్రసిద్ధ నడవిన కిక్కిరులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరాణం నూర్వనారాయణ తీర్థులుగారిచే పరిశోధించబడినది.

2289 శరీరమర్త శాస్త్రము

నడును చదువ సంపాదించు ! నీకు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలగోజులు వెదికిన శాస్త్రమిదియే.

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి ప్రాచీనావ్య శాస్త్రము ఇదిగదను యెవరినెల్లను బోధించు గుణము గా ప్రయోజించబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములను వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆవ అను శివు శాస్త్ర వివరములును, శూన్యము సుహృదులును మగ్గుముగా ప్రాసేపట్టినపుడుకమును మగ్గుగా రి వివిధ చిహ్నములతో ముద్రించి యున్నాను. ర ర ర. 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంపేటి, మదరాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జనవరి 15-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-8 ర 45 0 0 మొదలు 55 0 0 వరకు

విద్యుముదనాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 48 గలవి ర	14 0 0	15 0 0
నల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	17 0 0
కాగులు రా. 154 బస్తా 1-8	8 12 0	9 0 0
జవ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 305	12 8 0	18 8 0
తెలుగులు ,, డిటా	18 0 0	14 0 0
తెలుగులు ,, డిటా	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
జొన్నలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-8	150 0 0	153 0 0
నయ్యు మ 1-8	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరునెయ్యిబా 18	58 0 0	59 0 0
ఇతరవేరునెయ్యి ,,	54 0 0	56 0 0
చేనెనెయ్యిబా 1-8 ర 118 మకానునె	108 0 0	108 0 0
అయిదుము బా 1-8	108 0 0	104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపకుపు బా 1-8	90 0 0	95 0 0
కూరకపపు ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా 18	140 0 0	145 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-8	45,50	
కాశాపాస్తామకట్టు	50,55	
రెల్లు మ బా 1-8	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-8	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం బా 1-8	80 0 0	84 0 0
చవరం ,,	88 0 0	42 0 0
రవుండు ,,	84 0 0	46 0 0

6. లోహములు

కండి 100 కుంటుకు	72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులుము 1-8	21 4 0	21 8 0
నవరము 1-8	18 6 0	
ఇర్రడి బా 1-8	245 0 0	250 0 0
రాగి డిటా	275 0 0	276 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పా 1 గలవి	32 2 0	32 8 0

7. కూడి

జోండాచిట్టబావున 1-8	800 0 0	
కల్నాడు కూడి ,,	215 0 0	

8. నూలు

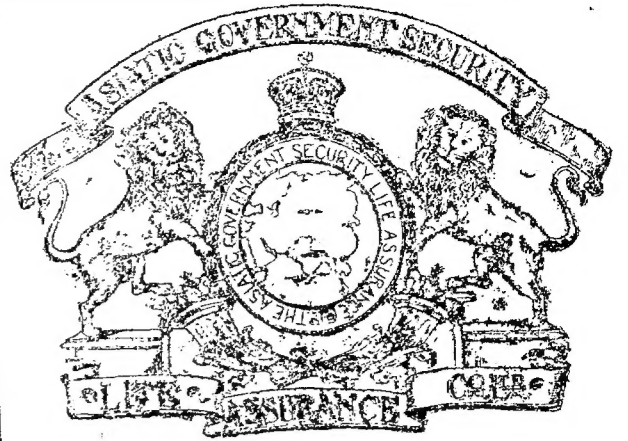
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8	5 8 0	
పుస్తూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	7 4 0	
కూరయేనుగ నెం 20	8 14 0	
నెం 20 దెన్ని సింహం యాటె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 7	
నెం 12 1/2 దెన్ని పర్కాను	7 10 0	
నెం 14 1/2 ,,	7 14 0	
నెం 12 1/2 అరెన్ను	7 0 0	
నెం 12 1/2 కరింబాయి	7 4 0	

ప్రకటన

శ్రీ గజలక్ష్మి లాటరీ - చిననందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని చరిమిలా మరియొక

తేదినగాని చిట్లు తీయబడవు. ఆ ఉద్యమము అవడమైనది. చిట్లు కొన్న వారు వారి చిట్లను ఈదిగున సంతకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపిన ఎడల వారు చెల్లించినసొమ్ము తిరిగి వాసను చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. నూత్నికట్టు కోటి వీరయ్య, ఎచ్చల బ్రహ్మయ్య, చిన నందిపాడు, (తెజరం).

Next drawing for granting Loans under the personal Investment Scheme on 31st January 1926.

Wanted Agents everywhere to canvass Insurance Business and Personal Investment Bonds. Liberal Terms for capable men.

Apply for Particulars and agency Terms to:-

V. Rangasami Esq B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D Rodgers, Esq Chief Agent, Mysore
Messrs. P. K. RAO & SONS,
Chief Agents, Madras Presidency,
269, Tnambu Chetty St. MADRAS.

ప్రతాపక స్మరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూటను సువాసనగలవి. కాంబూలులోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అశీర్దము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, శ్లేశ మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహముం దుండవగినది. 250 మాత్రల నీ 0-4-0. డబ్బక్ నీ 2-8-0 వి.పి. అ. 6. పి. సి. ఏ. అందు కో,

281-2851 ఆయుర్వేదము, పెరిదేపి. (కొల్లూరుజిల్లా)

మలయ చందనము

సెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిడికాతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక సుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము పువనలైలము జెన్ను 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగై రా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము

2460

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతో కలసిపోయెడి క్షుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శీఘ్రచేతస్థలన నువులను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ పుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతివార్ధ్యము, ఇంద్రియ పుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలచిననులకు సరిపడుచుండు కేహలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో ర 3-7-0.

పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

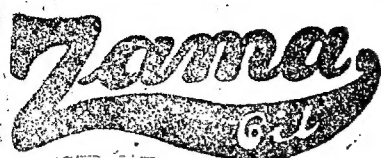
బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం చితల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి కో గిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

కేహలావ్యయము ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తల్లిమిశెట్టిపేట, మద్రాసు.

విజయం కావలెను 2081

తలసోపి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, ఎంటి నోపి మొదలగు వ్యాధులను ఒక కక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతి గల "జామనామము" సమయము ముందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అకాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుదు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషును చలనరతు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైసప్రనాయనివీధి, మదరాసు.

అథిల బింబము

మొదటిభాగము. దశసరి కాగితములు.

వెల రూ 0-8-0 224 పేజీలు. పో. 4 అ.

ఇది ఆంగ్లో మహావిశేషము దగు షేక్స్పియర్ మహాపురుషులను రచించిన అత్యుత్కృష్టముగల అయి దంకముల నాటకరాజమునకు కీ॥ శే॥ రెంటాల వెంకటసుబ్బారావుగారి తేటతెలుగు పద్యములతో నాంధ్రీకరణము. మహాభారత శైలిని బోలియుండును. అత్యంత మనోహరము ! కరుణారసపూరితము ! ప్రపంచమున గల విమలాత్మకావ్యముల కెల్ల నిది తలకట్టని పండితాగ్రేసరులు సమ్యక్తించిన విషయము Oshello Universal తెప్పించుకొన్న ఆంధ్రవిద్యా గ్రంథమ దజను పుస్తకములు వెల రూ 4-8-0 కొన్ని పేజీలు మాత్రము వున్నవి. తిరుగా అచ్చుపతనీరవు.

విక్టోరియా డిపో, మెలాపూరు-మదరాసు.

FOR THIS MONTH ONLY

FREE : TABLE TIMEPIECE FREE

The English "Fountain Pens". These pens are fitted with 14 Ct. Gold Nib with best Iridium and best of English Made gives regular flow and luxurious writing, excels any pen which worth is cost. A Table Timepiece (Excellent time-keeper highly Nickel plated guaranteed for three years)

will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are carefully tested before despatch

Price Rs. 3-8-0 (Three and annas eight only) with Timepiece.

THE E. M. WATCH & Co.,

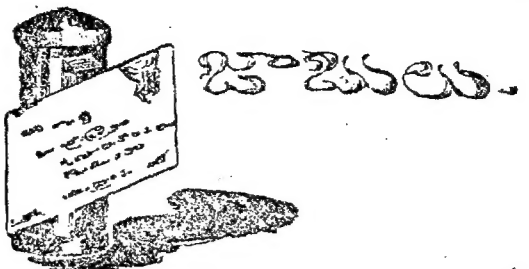
Post Box 309, MOUNT ROAD, MADRAS

యునానీ శరీరాంగ్గసంజీవి

స్వకాలములయందు ఉపయోగించదగిన శేష్యము

ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. క్రొత్త రక్తమును పుట్టించి మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కామగ్నిని చేయును. ఆకర్షణశక్తిగలములను, స్వప్నమేహము లను, కేగ, సూయ చుగ్గుములు, రసపట్టు, పిత్తసప్తములను కలుగు స్వస్వాదులను, క్షయ, త్యాగ, శైవ్య, రోగములను, ఏది ఏదగుచు ల చూలలేంబు నశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోధము చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుశుములు ప్రదురోగములను స్వప్నహిష్టుగుతులను అదృశ్యముగా తునుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని శ్రేతరోగములను బాగుజేయును. ఈ శేష్యము వనమూలతో తయారుచేయబడినది ఇందులో రక విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెవరైన రుజువుపరచేయవలె దు 500 లు బహుమతి యిచ్చుదును. అందరకు ఉపయోగపడు నట్లు లెక్కనైన యిచ్చుచున్నాము. ఈ శేష్యము నేవించి ప్రతిదానినీ ఓని నుణములు తెలిసికొనినవిచ్చుట 24 రుల ముగ బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలరు. ప్రతివిచ్చిలలను మిక్కిలి ఆవశ్యమైనవని నమ్మవలయును. ఇది నాడేటప్పుడు ఏవిధమైన పర్యము లేదు. 24 రులముల శేష్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.) 2246-1252

యం. లజ్జాద్వీప్, పతాపురము, గోదావరిజిల్లా.

గుంటూరు జిల్లా

కాంగ్రెస్ సంఘము

సామాన్యసభ్యుల సమావేశము

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము సమావేశము 12 నెలలకు గుంటూరులో కార్యక్రమములు జరుగును. కాన సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతురు.

కార్యక్రమము

(1) కాన్పురకాంగ్రెస్ తీర్మానముల ననుసరించి అ ములలో పెట్టబడిన "కాంగ్రెస్ సభ్యత్వము, నిర్వాహకార్య క్రమము, రాజోపు కావనసభల ఎన్నికలు" ఇందుకు అనుసరమై న ఆర్థికమునకా అన్ని ఏర్పాట్లుచేయుట.

(2) ఈసంఘమునకు రావలసిన యివ్వవలసిన బాకీలను గురించి.

(3) జిల్లా కాన్ఫరెన్స్ కు జేయుటను గురించి.

(4) ఇతరవిషయములు.

మ.రా. అవసరమునబట్టి యీసభాసంతర కార్యని ర్వాహక సభగూడా, సమావేశమగును.

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య,

కరణు రామస్వామిచౌదరి,

కార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర కేసరి

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారికి

డిసెంబరు 12 తేది రంగూన్ లో సమర్పించిన

స్వాగత పంచరత్నములు

మ॥ ఆంధ్రదేశమునెల్ల గ్రమ్మరి, యాంధ్రనాయక శ్రేణివై ఆంధ్రకేసరి నామమున గొని, యాడగాజి బర్హయం దాంధ్రుల గని యాచరింప నుదాత్త యిటువచ్చినక ఆంధ్రసోదర స్వాగతంచెడి యాదిమండల పక్షమున. మ॥ ఘనమైనట్టి పరీక్షలం జదివి, మాత్యంతసౌకర్యముతో యొనగూర్చునమకట్టి గాదె ధనమెంతో న్యగ్ధముకాజేసి, లం దనులో నున్నతదివ్య శేర్షిన ఘనం దయ్యారె యీతండు, పా వనుడ నూర్చప్రకాశస్వాగత మిదే స్వాగత్యసంపాదకా?

ఉ॥ ఆదినిన్యాయవాదివయి, యంభముజూచి యదిత్యజేచి, యి మ్మేదిని ఆంధ్రనాయకుల పేటిమీసై, యిపుడన్ననో స్వరా బ్యాధివలేయనాబడుచు, యందరి క్షేమము గోరు నో మహా త్యాగ! తిలకింపు మాదెస్స మారగుజాన్మరొ, స్వాగతంచెడి? చం. అరవమునందుకు కొమిగుల వాంగ్మనునందును నీరు పత్రికా ఎరుకపడంగ ముద్రాయునేయుచు, మాపయి నీరుసత్ప్రసక్త బరువక నెంచి యాంధ్రమున, బ్రజ్యులించగను జేయనెంచిత సురవత టంగుటూరి వరసూర్యప్రకాశము స్వాగతంచెడి? కా. నానాదీగ్రువి శేషసంగతుల స్వాధర్యాంశముతో గూర్చి లో కానందాకృతిగా విమర్శనము జేయంజాలు నీప్రజ్ఞకుం, ఆరంభాంబుడి చేరి లోకములు, నీనత్వంత పూర్వాన్మదా గానావాచనదీపి! స్వాగతమిదే శ్రేణిముఖ సంతతితోకా. ఆదిమాంధ్రసంఘము.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

ఈ విషయమై పనిచేయవారి శ్రేణులు వారి వారి ఏర్పా ట్లను తెలుపవలసినదిగ నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కోరియుంటిని. ఆనకారము కొన్నియు ప్రకటించి వచ్చినవి. నేను వారికి జవా బు ప్రత్యేకము. ఇయి, ఎక్కడలేదు. వారిది వామాలను జాగ్రత్తగరచుచుండును. శ్రీ దేశోద్ధారక కాన్ఫరెన్సునాగే శ్వేతరావు పంతులుగారు ఎపుడు యీవిషయమై బెజవాడలో సభ ఏర్పాటుచేయుచుతో పత్రికలో వ్రాయవలసినారు. అపుడు నావద్దను వచ్చినచిరునామాలవారికి ప్రత్యేకముగ ఆహ్వా నములను పంపగలవాడను.

శ్రీరామ సుబ్బారావు,

నిడదవోలు.

తుని-క ల్లిఖద్దు

8-1-26 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కోడేటి రంగాచా ర్యులుగారి దీర్ఘ శ్రేణులు చూచితిని. దానికి నేను విరివిగా సమా ధాన వివరణలనుకొనలేదు. కెందులూడువిషయములనుగూర్చిన ఆపోహలనుగూర్చిమాత్రము వ్రాసి యాదర్శనంబి విముక్తుడ నయ్యెదను.

(1) రంగాచార్యులుగారు గోవిందరాజులుగారు ఒకరో జున పోరాడుట మరునాడు సఖ్యముగా నుండుటయని వ్రాసి నప్పుడు రంగాచార్యులుగారి నవతమందు దోష మూహించు యుద్ధేశము నా కెన్నడును లేదు. ఇప్పుడులేదు. ఇకముందు కలుగజూడు. రంగాచార్యులుగారు ప్రభువంశీయనియు, అది ప్లాగనే కనికరించుటయు, ఆగ్రహము, అన్యభూము త్యగిత గతి కలుగువారనియు, ఉద్దేశము కలవానియు సాయుద్ధేశ మున వ్రాసితినిగాని ఆయనయెడ నాకెట్టిదురాహాళికాని, అట్టి అభిప్రాయము ధ్వనింపవలెనలె ననుయుద్ధేశముతోకాని నేను వ్రాయలేదు. ఈమాటను రంగాచార్యులుగారు స్వీకరింప జోరుచున్నాను. ఆయనయెడ నాకుగల స్నేహభావముగాని కారణముకాని యింకయు తగలేదు. యెందుకాడ తగ్గదని పౌరసయూర్వముగా చెప్పమన్నాను.

(2) డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారిచే చెప్పించుట అని వ్రాసినారు. అది సుబ్రహ్మణ్యంగారికి యొక్కవ అన్యాయ మనుమాట. ఆయన యుక్తాయు క్తవివక్షణ కలవారు. తుని విషయమైన కాంగ్రెసు అనుభవము నాకంతకంటే అంతకంటే యెక్కువగా సుబ్రహ్మణ్యంగారిగూడ కలదు.

(3) నేను వేతనము పుచ్చుకొనుటకు సిగ్గుపడినవాడను గాను. అనియుమై మహాత్మాగాంధీ, లజపతిరాయి వంటివారల తో, రంగాచార్యులుగారికి అభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. నా కంతకంటే కలదో అంతే పరుగ త్రకలను. కాని వేతన మెప్పు డిచ్చిరో యెప్పుడెప్పుడో పత్రికా ప్రకటన అవసరము. కాని పుచ్చుకొన్నప్పుడు తక్కువవాడ ననుకోలేదు. పుచ్చుకొనప్పు డు యెక్కువవాడ ననుకోలేదు. మనలోకొందరు కాంగ్రెసులకు కాన్ఫరెన్సులకు, కమిటీ మీటింగులకు పోవుటకుగాను ప్రజలు చేయుచున్న సహాయము మనము దేశసేవలని యెంచియే చేయు చున్నారనుమాట జ్ఞాపకముచుకొనుట కృతజ్ఞత న్నాయము.

(4) గోవిందరాజులు చెప్పినదంతయు ప్రకటించిన అని వ్రాసినారు. అట్టి చెప్పుకు మాటలు ప్రకటింపబడుటచేతనే యింత మారము చర్చనచ్చినది. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు గోదావరిజిల్లా ఖర్చుబోధనవారు పగమ శ్రీశువులని లిఖిత పూ ర్యముగా ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదీబోధనకు సబర్యులి వృత్తరములు వ్రాసిన గోవిందరాజులుగారు నాకు గాని కాంగ్రెసు ఉద్యమ మునకుగాని ఖర్చునకు గాని యేఅపకారము చేయలేదు.

ఇంతకంటే నేను వ్రాయవలసినదిలేదు. ఇకముందీ విషయమై వ్రాయను.

కాకినాడ మొసలికంటి తిరుమలరావు.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అకాలు)

వెలసలభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి తెల్లకాకల కీమాల్లు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అప్రతింతులు, అస్తిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బుక్షయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేస్స, అల్లంలు మొదలగునానియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యముకును దమ్మును. ఈమాత్రలు మేహవారనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ ముటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. బిక్కిసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.

విగునామా: (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడువోలు, ఎంకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లవర్ణమునైన తగ్గించిలము గలుగజేయునని అనేకులచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 8-4-0 కట్టాభిగాను వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై నెరకులు (15-1-26)

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కారికా మల్లులు—22 X 22 ముంగిసమర్కు (బి) రు 11-8.

కారికా మల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 10-4, సరాసరిరకము రు 9-4.

తెలుపుమల్లులు— 1708 రు 15-4; గ్లాస్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-4; ఇ. సి. 78 రు 11-0; 88-888 రు 15-0; డి. సి. 78 రు 10-8; 8978 రు 10-8, 2908 రు 9-2, 380 రు 10-8. 1702 రు 12-14.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్లకట్టు) — టూక్రి — రు 6-7-0 చలువ రు 7-9. పచ్చరంగు రు 10-2; పడవ రు 9-0-0; కారి రు 9-4; సవరను రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్త — రు 12-13-0, నీలపడవ

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్లకట్టు) — అడక తెర — నెమలి రు 18-14; "గేట్" రు 18-8; గొడ్డలి రు 10-6-6; గడ్డిబండి రు 10-5-6; ఎద్దుగడియారము రు 10-2; సింహము పేటకాడు రు 10-2-0 పెనపలు రు 10-2-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — భూగోళము — నీలంచేప రు 20-0-0.

లోహములు

ఇనుము: — బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 88.

ఇత్తడిరేకు: — ఇంగ్లీషు రు 245; జర్మను (డిట్ మార్క్) రు 248; రాగిరేకు రు 275.

టిక్ రేకు: — (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-4-0.

కలాయి పెంకురేకు: — 24 "గేట్" 6" 7" 8" రు 15-0; 9" రు 15-0; 10" రు 15-4.

సీమెంట్ పిపాకు నెల: —

సార్వే ఆవుమార్కు రు 11-2; "సెన్-బే" రు 10-12-0, జర్మని నెమలి రు 10-9.

చక్కెర (రెడి) రు 32-2.

వాయిదాధరలు: — జనవరి రు 32-0, ఫిబ్రవరి రు 32-0. మార్చి రు 32-0.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్బల్స్ ధరలు: — "మిషన్" రు 47, 49. పాదా పాను రు 42, 44.

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 118, "సెన్" రు 109.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 108.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (8 మొదలు 8½ రతులు) రు 0 14 8	రు 0 14 8	రు 0 14 9
" (తేలిక)	రు 1 1 0	రు 1 1 6
" బెంగళూరు (8 మొదలు 8½) రు 0 14 10	రు 0 14 10	రు 0 15 4
" " (తేలిక నరకము) రు 1 1 6	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" (మట్టాడ) రు 0 14 0	రు 0 14 0	రు 0 14 6
" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 0 15 4	రు 0 15 4	రు 0 15 6
" (ఏలూరు 7½ 7½) రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 0 5
గేట్ తోలు రు 0 9 9	రు 0 9 9	రు 0 10 0
గేట్ మాడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 0	రు 1 1 6
ఆవుమాడతోలు రు 1 10 6	రు 1 10 6	రు 1 12 0

క్షీరబలాత్తైలము 2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతి పొందినది. శ్రీ ముక్త్యాల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి యొచినారు వాతకోగములకు వజ్రాయుధము. నరములను బలమును గలిగించి శరీరదృఢ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారి కు, పకలక క్షిని గోల్పోయినవారిలకు చాలామంచిది. వాత రోగము లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై సారు. సంస్కారాధిక్యమున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. నాడు విధము మందుతో నుండును.

7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్నలు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
101 " " 1 అవున్ను రు 3/- 4 అవున్ను రు 12-0-0

ఆరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రెజిస్టర్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారు చేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలగు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెరుగునగు చల్లదనమును కలిగించి నుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రవర్తనములోను, డిగ్లామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రవర్తనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ ఛార్జి. 8 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ ఛార్జి. పై కామినియా నూనె ప్రతివ ర్తకునివచ్చును, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యెంట్రెస్టు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు వ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న [బడయగలరు.

ఆటోమోటో బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోమోటో బహారు ఆత్మరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని చుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

½ అవున్న బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0
½ అవున్న బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ యెంట్రెస్టు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126

155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరో గమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనాపి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము: — 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిగు, లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.

దీర్ఘ వ్యాధికి, బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

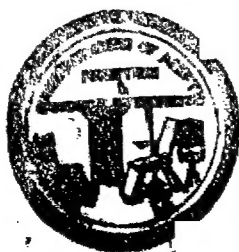
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అప్పటమైన

చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన అయ్యుర్వేద ఔషధము) పరిశుభ్రతకు, లోపరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢిమైనది.

దర్శ

ఉబ్బసము

విస్తారముగా పనిచేయుట

జలుబు

శ్వాసకృచ్ఛము

ఎదుగకుండ జేయుట

రొమ్ము పడికెము

చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము

కృశింపచేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారణమును మంచి ఢిల్లీలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమునను. కాలప్రవర్తిని సరిగా నుంచును.

మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరమి ఎంతవర యిచ్చినను యితరకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయ

స్కనం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివర్ మానె కంటెను శ్రేష్ఠ

మైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల ర్వు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office :- 94, GEY STREET, CALCUTTA.

The Madras Races
1925-26.

చెన్నపురి పందెములు
Notice.

విశరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు
తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపర్దులుగాను మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

7 వ దినము

2452

16-1-1926 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

ఒకస్థలమునుండి మరి ఒకస్థలమునకు
తీసుకొనిపోవునప్పుడు

for Economical Transportation

నిజముగా మితవ్యయము గలది

యింజన్

క్రొత్త ట్రక్కు

for Economical Transportation

The New Truck

దర ర్వు 2400

పూర్తి వివరములకు దిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

2079

సింప్సన్ అండు కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు, ఉదకమండలము.